

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az ischli csatátér.

Budapest, július 25.

Ábrányi Emil ragyogó fordításában éppen ma olvashatta a *Budapesti Napló* közönsége Edmond Rostand híres drámájának *A wágrámi csatátér* című részletét. A cikkirő regényes prózában a gyönyörű részletnek is csak halovány részletét veti papírra, midőn Wágrám testvérét, Ischl csatátérét hagyja ime megelevenedni.

(K.) Az ischli csatátér. Éjjél. A miniszterelnök, aki lelki szemeivel maga mellett látja az aggdó Magyarországot, megáll az éjféli csatátéren és maga is lázban, figyelmezteti kísérőjét, hogy Ischl az, melynek térein állnak. „Ischlnek síkja ez, Ischl!” — mondja fojtott hangon és a lázas Magyarországot emlékek rohanják meg, a diadalmas egyházi politikai harc emlékei. Hadak felvonulását látja újfent, elrobognak mellette a nagy minisztérium hősei, hallja vezénylő szavukat, figyeli mozdulataikat, félt minden lépésüket, teli van ostromló kérdésekkel, még egyszer elmondhatja magának a csodás győzelem minden részletét, újjong és lelkesedik, aztán a hosszú gazdasági győtrelemtől elalél s már csak gépiesen mondja: „Megfúlok!... Megállapodást, adj újra rendezett viszonyokat nekem, ah, légy irtalmas velem... És!... mit csinál... a nemzet?”

A miniszterelnök: (Int egyet).

Magyarország (a szeméit csöndesen, boldogan lehunyja): Győzelem!

Aztán csönd. A miniszterelnök érzi, hogy egészen egyedül van. Egy kis félelme fogja el. Ott, az ischli csatátéren szolgáltalma elnémult lelki kísérőjét és hangosan emlegeti a régi, a nagy diadalt, mintha társát élesztené, pedig saját szívébe próbál bátorságot önteni. S lassankint éled a csatátér, bozót, bokor, minden

megszólal; a felhőköl panaszos hangok esője szítal; erőszakosságok és igaztalanságok emlékei kelnek ki, melyek azt a nagy diadalt drágává tették; áldozatok szava hallszik, akik akkor és azóta visszabujtak a földbe, melynek legszebb hajtásai voltak; a miniszterelnök Rostand szavaival mormolja: „azt hiszszük, hogy a rög kemény hulláma nem reng s im a barázda nyög, inogva mozdul — és a földszakadt szántóföld hányja a halottakat!”

Immár lázban is érzi, hogy Ischl az, amely emlékezik, Ischl az, aki szól. S akkor kázasan figyel:

— Mit beszélnek itt, e száraz avaron?

Egy hang a magas fűben megszólal: „Bedugtak a közigazgatási bíróságba!” Egy másik hang: „Levágják a karom, főrendiházi elnök vagyok!” Egy harmadik hang a mélységből: „Por vagyok a por alatt!” A miniszterelnök figyel, mialatt a hangok szaporodnak s beszédjük mind érthetőbb lesz. Szomorú vinyogás hallik, panasz, hörgés, káromkodás. Mintha nem egyes ember, de egész nagy nemzet panaszoína, hogy a diadal nevében leütötték, bilincsbe verték, kezét-lábát guzsba kötötték. Valahol a bokrok között az alkotmány turul-madara vinyog, hogy nem bonthatja ki szárnyait.

— Vágd el kötelekeimet! — esdekel.

— Nincsenek karjaim! — fuldokol a nép.

A miniszterelnök: Irtozatos!

Kiáltás messziről: Jaj, a hollók!

A miniszterelnök: Ah, a szívembe vág! S hol késnek a sasok?

Az ischli csatátér reng, hullámzik, minden rögével sir, beszél, panaszokodik, vádol, fenyeget. A levegő döng, mintha kísértes hadsereg robogna rajta keresztül. S a csatátér, mint wágrámi testvére, egy hörgésben ezrek hörgését hallatva zúg: „Jaj!”

Most párbeszéd a szélben:

Nyugodalmat adjatok a nemzetnek!

— A nyugalom maga a halál!

— Hát adjatok halált!

Kiáltások mindenfelől:

— Mária, ne hagyj! Csupa tűz a szám!
Elepedek! El kell sorvadni a bizonytalanság pusztáján!

Egy vén, rekedt hang:

— No bársonyaltu tót, most segits!

Egy ifjú hang:

— Felség, itt csak egy ember segíthet!

Már az egész ischli síkság üvölt a fájdalomtól. A magányos ember ott a síkságon riasztja magától a rémes látomásokat, melyeknek nincsen vége. De im, egyszerre valami harmónia váltja fel a zűrt s hallszik valamennyi láthatatlan ajakról:

— Éljen a király!

S ekkor a miniszterelnök enyhülettel áll meg a csatasíkon:

... Látom, hogy mi áll előttem.

Én a világra engesztelni jöttem.

Még minden nem volt megfizetve. Hát

Én törlesztek most. Végzetem szavát

Megértem jól e rémitő mezőn.

Gyöngén, fehéren, halkan, könnyezően

Rá kellett álnom a tükete-ágyra,

Hogy könyörögve és szenvedni vágyva

Főáldoztam magam a szeretet nevében!

És most, hogy fennkölt szívvel e bús halomra léptem,

Most, hogy e harcmező s a magas ég közt állok:

Érzem, hogy mindig feljebb, feljebb szállok.

Es érzem, hogy míg végtelen ködöt

Tömjén gyanánt leheli szét a rét:

Emelkedik föl az egész mező,

Hogy a széiden leereszkedő,

Megbékült égnek annál közelebbről

Nyujtasson engemet föl!

És érzem, hogy a barcér igaz dolgot művel,

Ha lelkemet az égnek ily módon nyujtja fel.

Mert azzal, hogy fölállok, hogy a mennyeknek ad:

Tisztábban hordja ezután roppant diadalát!

TÁRCA

Mikorra az ember megjavul.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: Thury Zoltán.

Éjjél után két óra tájban Kanyó János ur az utolsó tizesét adta oda a cigánynak. Borra való pénze már nem maradt, pedig voltaképpen csak most kezdtek inni. Erre fölállott s egy kicsit belomarkolva az asztal szélébe, kijelentette, hogy hazamegy pénzért. A többi korhely vigyorogva nézett össze s az egyik azt mondta: — nem bocsát vissza az asszony. Kanyó mérgesen fölkapta a fejét s a fejbubájára csapva a kis, pörgekarimás kulapot, kifelé indult. Az ajtónál elébe került a vendéglős s a szíve tájkára bőve a kabátján, halkan kérdezte: — parancsol, Kanyó ur? — Az mérgesen kiabált: — nem kell! — s csak úgy találmra, két-három lépcsőt átugorva lenyargalt a lépcsőn. Csoda, hogy össze nem törté magát.

Nem lakott messze. Az első keresztutcában fölfelé indult meg a lépcsőzetesen egymás sorjába épített házak között s mert sietett, nagyokat fujva, erősen szuszogva állott meg a háza előtt. Szép, földszintes háza volt, az utcára csak négy ablak, de befelé hosszú. Sok szobával, amikbe a nyitott ablakok habos, fehér függönyein át buja, egy kicsit már elvirult rózsza illatozott be a kertből. Előtte a folyosó finom, hófehérré síkált, csiszolt kockakő s véges-végig miniat, szöpen szövött gyékény-szőnyeg. Ajtón, ablakon csillogtak a rézgombok, kilincsek, nemkülönbön a legelső ajtón az a tábla is, amire az volt kímetsze fekete be-

tűkből: iroda. Jó mód ragyogott le a házról. Semmi láz, csupa nyugalom. Szinte szendergett az éjszakában, végignyújtózodva a virágos kert mellett, maga a ház is.

Itt már esendesebben járt Kanyó ur. Lábujjhegyen ment az irodaajtóhoz s lassan forgatva meg a zárban a kulcsot, olyan óvatosan nyitotta föl, hogy talán éppen csak egy-két porszemlet zuzott össze, míg kitárta. Itt még csak a közönséges irodába jutott, ahol a pénztáros és a könyvvezető dolgozott meg egy levelező. Az ő hivatalos szobája odább volt, azon túl pedig a lakás. Egy kis pipázóféle, ahova az üzletbarátait vezette be Kanyó ur egy pohárka pálinkára s rögtön aztán következett a hálószoba. Jó volt tehát esendben lenni, mert fölbreddhet az asszony és akkor csakugyan egy kis küzdelembe kerül majd kijutni a házból. Csendesben lopózkodott a vaszkekrényéhez s míg fölnyitotta, nem is hallzott egyéb zaj, csak sivitott egyet a vastag ajtó. Bevilágított egy gyufával s kissé kiszélesedett az arca a meglepődésben, míg az egyik sarokban egymás tetejébe rakva egy pillanatra megnézte a sok szaszt, alattuk pedig a talapatot, egy esomó ezrest. Ez a summa a feleséges hozományja volt. Pár nap előtt kivette a bankból, hogy jobb helyre adja s azóta még itt pihen a pénz. Nem is abból vett el, hanem valami más pénzből s aztán nagyot szuszszant az ajtó, ahogy szép lassan benyomta. Mint ahogy jött, úgy ment el. Csak az utcán merészkedett a sarkára lépni. A fordulónál visszassandított, hogy vajjon nem néz-e utána az asszony s aztán fütörészvo indult meg a vendéglő felé.

Tovább ittak. Kanyó új bankót adott a cigánynak s önézetesen feszengett a széken. A kompániának csakugyan imponált az, hogy visszament. Elismeréssel pislogtak reá a kisső már

összehunyorodott, álmos szemek s némelyik ur arra gondolt, hogy már a fogadatás se lesz valami kellemes majd otthon. De visszajönni... Kemény, energikus ember Kanyó ur. Bámulták a hatalmas vállait, egy borposcátába belecsapott pirosra sült öklét — s egyszerre fölrogtat közülük néhány. Eszrevették, hogy sárga sápadtság lepi el az arcát s remeg az ökle alatt az asztal, hogy összecserögtek rajta a palackok.

— Mi az?

Vízért kiabáltak, de mire elhozták a vizesüveget, már magához tért Kanyó. Csak keresgél, eszelősen, magából kikelve kutatótt a zsebeiben s lázasan pusmogott: hol van, hol van?... — Mi? Mi az? Mit keresel?

Kanyó elmosolyodott és a bor után nyult.

— Semmit. Megvan már.

Azután még sürűben ivott s csak egy-egy pillanatra komorodott el, míg egyszer-egyszer az órára nézett. Az járt az eszében, hogy vajjon hol hagyhatta el a pénzeszkekrényo kulcsát. A zárban vagy az irodában, vagy elejtette valahol, de valami gyerek szemérem nem engedte meg, hogy megváltja, hogy a kulcsát keresi. Iszonyú könnyelműségnek minősítette magában azt, hogy őt, a nagy pénzzel dolgozó kereskedőt mulatás közben ilyen vesztéség érte s attól tartott, hogy másnak is ez lesz a véleménye. Szégyenlenie kellene magát. Nem is sietett haza. Kitalálnák, hogy mi hajtja s délre már erről beszélne a város. Egyszerre kijózanodva már hallotta is, hogy megbizhatatlannak nevezik, olyan firmának, akiro nem lehet pénzét bizni. Aki legjobban, ha készpénzzel fizet, mert hát egyszer csak újra leiszszá magát s ellopják mindenét. Lassan, lassan bele is nyugodott különben a dologba s tisztán csak arra igyekezett, hogy elfelejtse a hirtelen roszszullétét. A melegről beszélt s fölgomolva a

Virradni kezd. A miniszterelnök szívében mind teljesebb az enyhület. Égi nyugalom költözik lelkébe. Arra gondol, hogy az alkotmányról lépte a láncokat, a népek visszaadta szabadságát, megtszítottta a közeletet és a kelő napba nézve, mondja:

Kimostam a folyót... és a nyögő szelet
Megtisztítottam...

Minden aranyos lesz. A szél dalol. Az ischli csatátér magányos embere azt mondja: „Igen, méltó vagyok rá, hogy immár szemtől-szembe — Ujjongó trombiták harsogjanak fülemben!” A levegőben büszke moraj kél. Az imént még nyöszörgő, vinnygó hangok most harsányan oszítják a parancsokat. A szálló ködök lepedőjén, mintha az egész nemzet sietne vezére felé. Messziről, álomszerűen hangzik: „Isten áldd meg a magyart!” A nap fölkel. Minden felhő csupa bibor és villogó fény. Az ég olyan, mint egy nagy hadsereg. Az egységes Magyarország vonul fel az ischli csatátérre s az éjféli magányos embere magafeledten fegyvert ragad, hogy e hadsereg élén letiporjon minden ellenséget. „Előre, a feketekabátosokra!” Fegyvert ragad, hogy a közelgő fekete alakra vesse magát.

Goluchowski: De kolléga! Hisz ez Koerber, akivel ki akar egyezni!

A miniszterelnök: Koerber?

Körülnéz. A nap fölkel. Minden visszakapta természetessé színt. A miniszterelnök egy ragyogó kastély előtt áll. Mellette Goluchowski és Koerber. Látja a situációt és elfogadja. Tánadásra emelt karját lassan leereszti. A kéz a csipőhöz ér, a kard szabályos állásba igazodik. És a miniszterelnök megeven kezd vezényelni:

— Jobbra át!... Kolléga urak, menjünk a koronatanácsba...

BELFÖLD

A belügyminiszter a leánykereskedés ellen.
Tudvalevőleg különösen Erdélyből és pedig leginkább a Székelyföldről szállítják a lélekuárók a magyar leányokat Románia és a többi Balkán-állam bünbarlangjai számára. A belügyminiszter most az utelvek kiszolgáltatásának megnehezítése által akarja némileg korlátozni a rut emberkereskedést. Elrendelte ugyanis, hogy a hatóságok hajdan leányok számára ezután csak ugy adjanak utlevelet, ha a leányokkal anyjuk is velük utazik; vagy ahol ez nem lehetséges, ott

mellényét, harsogva kacagott a viceken, amiket egyik-másik mondott. — Valami nagy baj nem történhetik — gondolta azoközben. Félóra múlva hazamegy. Lassan, kedélyesen, aztán ott lesz valahol a kules. Zsebreavágja.

Megvárta, amíg egészen kigömbölyödött az ég alján a nap, lassan bucsuzokodott messz haza. Egy eseléd volt még csak fenn. A rózsákat öntötte s egy kicsit sandán nézett reá. Az iroda ajtaja zárva volt, de nyitva minden ablak, az utca és az udvar felé is. Kanyón újra végigfutott a hideg és egy pillanatra megszűnt dobogni a szíve. Bemászhatott akárki. Most már rohant át a két szobán s nagyot lélekedett, amikor a szekrény zárjából szemébe esillant a kules. Kihuzta, zsebre-tette s csak akkor jutott eszébe, hogy be kellene pillantania a szekrénybe is. De ez már csak formáságnak tetszett, kényelmesen, sietség nélkül cselekedte s aztán tátott szájával, haloványan meresztette bele a szeméit a sötét ürbe. Az egy esomóba rakott pénz hiányzott.

A harmadik szobából apró cipők kopogása hallzott. Erre tért magához. Hirtelen becsapta a szekrény ajtaját, kihuzta a zárból a kulcsot s az íróasztal előtti székre vetve magát, egy levelet kapott maga elé. Mintha olvasná, pedig vosszot táncot jártak előtte a betűk s meglepetten pillantott föl, amikor ráhajolt a felesége. Még mosolygott is.

— Már fölkelte? Vártál? Nyugtalanoktál?
— Miért nem jöttél haza?
— Ittunk. Annyi mindenféle lórét... Különben jártam itthon is. Nem hallottad?

Belemeresztette a pillantását az asszony szemébe s ugy várta a választ. Remélte, hogy most mindjárt kislí, hogy ki lopta meg. Hogy tréfa az egész s arra egyszerre meghiggad, lepihen a retentő izgalom, amit alig-alig tudott eltűkolni. Az asszony azonban bámulva nézett reá, tágranyított, nagy, őszinte szemekkel s egyszerűen felelt:

legalább azt igazolják az utlevelet kéro leányok, hogy az utazás a szülök tudtával és beleegyezésével történik és az utazás célja föltétlenül tisztességes. Ezzel kapcsolatban a rövid tartózkodásra szóló és a határszéli hatóságok által kiállított utelvekre nézve ki-mondta a belügyminiszter, hogy aki a megszabott leghosszabb tartózkodási időn túl marad külföldön, annak a hatóságok többé ne adjanak ilyen rövid tartózkodásra szóló utlevelet.

Az ischli tanácskozások.

Budapest, július 25.

A politikai helyzet súlypontja újra Ischben van, ahol ez idő szerint Széll Kálmán és Koerber miniszterelnökök és Goluchowski külügyminiszter tartózkodnak. A déli órákban 6 felsége mind a két miniszterelnököt kihallgatáson fogadta és e tanácskozásba bevonatott Goluchowski külügyminiszter is. A kiegyezési tárgyalások folytatásáról van szó, amelyek a június 30-iki koronatanácsban megindítottak és a július 10-ikén lefolyt miniszteri tanácskozásokon a két álláspontra egymáshoz való közeledését eredményezték. A vámtarifa harmadik olvasásának mai stádiumában természetes, hogy az ischli tárgyalások nem hozhattak döntést, annyival is inkább, mert július 10-ikén abban történt megállapodás, hogy a szakelőadók tanácskozásainak befejezése után a két állam érdekelt miniszterei újabb értekezletre jönnek össze. Ez az értekezlet a közel jövőben aligha lesz meg, mert Darányi földmívelésügyi miniszter, akinek táruját a tanácskozások kiválón érintik, a napokban Wildungenbe megy kurára.

Ischből jelenti a M. T. I.: Gróf Goluchowski külügyminiszter ideérkezett és ma délelőtt 10 órakor kihallgatáson volt a királynál. 11 órakor Koerber miniszterelnök és 12 órakor Széll Kálmán miniszterelnök jelent meg 6 felségénél. Délutánra a miniszterek 6 felsége családi ebédjére hivatalosak.

A N. Fr. Pr. jelentése szerint gróf Goluchowski közös külügyminiszter a reggel Ischbe érkezett és nyolc órakor dr. Koerber osztrák miniszterelnökhez hajtatott, akivel rövid ideig tanácskozott. Tíz órakor gróf Goluchowski a királyhoz ment, aki kihallgatáson fogadta. Közben megkezdődött Széll Kálmán és dr. Koerber miniszterelnökök tanácskozása, melyet azonban egy óra múlva megszakítottak, mert tizenegy órakor az uralkodó villájába mentek, ahol 6 felségének jelentést tettek. Gróf Goluchowski jelen volt az értekezleten, mely déiben egy órakor még nem ért véget. Délután a két miniszterelnök folytatta a tanácskozást. Hír szerint gróf Goluchowski még ma este elutazik Ischből.

— Nem. Minek?
— Elfogyott a pénzem. Nem hallottad, hogy kinyitottam a szekrényt?

— Nem.
— Hát most hagyj. Dolgom van.
Az asszony indult, de visszafordult.
— Nincs semmi bajod?
— Nincs.
— Olyan furesa vagy.

— Hát ha az ember egész éjjel iszik — s most már még konokabb kitarással igyekezett kibetűzni legalább egy-két sort a levélből. De csak egy-egy szóval tudott megbirkózni... Zab, szeptemberre, buza, átlagár... Ezen gondolkoznia kellett. Átlagár, átlagár, mi az? Végre is felugrott s rettentően elhatározta, hogy nem bolondul meg. Nem — s végigheveredve a díványon, gondolkozni kezdett. Előbb zavarosan, de aztán lassan-lassan egy marokra fogta szerzte cavillió gondolatait s az agyveleiben gyurni kezdte őket. Azt kellett kifőzni hamarosan, hogy hogyan lehet eltűkolni mindenki előtt a kárt. Az asszony előtt is. Az útna a legnagyobb lármát. Arra nem is gondolt, hogy keresse a pénzt. Megjédt a nyilvánosságtól, amely majd tárgyalja a dolgot. Részeg volt, benne hagyta a zárban a kulcsot... Ezt nem szabad beszélni róla. Tehát az asszony se tudja meg, senki... Aztán pedig vissza kell szerezni. Hogy meglegyen. Az asszony, meg az apja ha egyszer kérdőzködni talál, hát megmutatni: — itt van. Idegenkedve gondolt rájuk. Különösen az asszonyra... Most érezte igazán először, hogy nem szereti. A pénzért vette el s most már egészen rajba lett. Az adósa... Milyen más lenne a helyzete egy szerelmes, kis jó teremtéssel szemben. Megbeszélne vele a dolgot s aztán összehölekeznek és vigasztalnak egymást.

Délben jókedvűen, kedélyeskévé ebédelt. Ugy kell lenni azonban, hogy nem találta el még

Ischből táviratozzák a Bud. Tud.-nak: A két miniszterelnöknek ma 6 felsége elnökölésével értekezlete volt, amelyen a miniszterelnökök beszámoltak 6 felségének a július 10-én az uralkodó elnökölésével tartott értekezlet óta folyt kiegyezési tárgyalások minibenállásáról. A tárgyalásokat az eddigi módon folytatják. Ez értekezleten, tekintettel a külállamokkal való viszonyt is érintő különféle kérdésekre, gróf Goluchowski közös külügyminiszter is résztvett. Széll Kálmán miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta a király. A két miniszterelnök és a közös külügyminiszter ma délután öt óra 6 felségéhez ebédre is hivatalosak voltak.

A magunk értesülését tünteti fel a következő távirat, amely, szemben egyes bécsi lapoknak Budapestre is megtelefonált híreivel, teljes hitelességre tarthat számot:

Ischl, július 25.

Széll Kálmán miniszterelnök titkára, báró Sherlecz kíséretében ideérkezett, 6 felségénél magánkihallgatáson volt és délután öt órakor udvari ebéden vett részt. A miniszterelnök holnap hazautazik. A két miniszterelnök idejövételének célja, hogy a felséges urnak a kiegyezési tárgyalások állásáról behatáson referáljon, maga a magyar miniszterelnök pedig egyéb hivatalos folyóügyekről is jelentést tegyen. Ez ischli tanácskozások során semmiféle fordulatról, vagy döntő természetű határozásokról nincs szó. A tárgyalások az eddigi keretben és szellemben fognak folytatni és a két miniszterelnök újból találkozni csak akkor fog, ha a vámtarifa-bizottság és a kereskedelmi szerződések és a kiegyezési mű előkészítésével vonatkozásban levő többi bizottság munkáját elvégezte.

Bécs, július 25.

A magyar és osztrák kiküldöttek közt a függőben lévő adókérdések ügyében folyó tárgyalásokat ma délelőtt folytatták és egyelőre befejezték. Az osztrák cégeknek a magyar kormányval közölt panaszai tekintetében, amelyek Budapestén történt megadózatásukra vonatkoznak, a magyar képviselők részéről kilitásba helyeztetett az ügynek legbehatóbb és legstürösebb megvizsgálása. A gyári raktárak jóvendőbeli kölesönös kezelése tekintetében a tárgyalást egy későbbi időpontban fogják folytatni, mert a magyar képviselők a létrehozandó megállapodásnak ma behatáson megbeszélte alapjai tekintetében szükségesnek tartották, hogy állásfoglalásukra nézve még további utasításokat kérjenek kormányuktól.

élg híven ezt a belső zaklatottságának ellentmondó hangot, mert az asszony folyton az areát fürkészte és kétszer is mondta: — milyen különös vagy! — Délután nagyot aludt. Iszonyu nagyot, este ébredt, de fáradtabban, mint ahogy lefeküdt s aztán hajnalig föl se kelt az íróasztal mellől. Átnézte, nyalábokba kötözte az összes írományait. Leveleket, telegramokat írt az ügyvédjének, megfenyegette egy esomó adósát s néhány esokönyös nem fizető ellen megindította a pört. Egy-két váltó esedékes volt, azokat is perre küldte s egy esomó olyan tételt törült a kiadásai közül, amelyek tisztán csak öt érdekelték. Megvont egy esomó segítséget szegény rokonoktól, garasos szivarra határozta rá magát, elhatározta, hogy kész ruhát vásárol ezután a zsidódtól, nem iszik, földmündött néhány lekötött tőkét s reggelre már tisztában volt azzal, hogy hogyan kell visszazserezni az asszony pénzét. Hamarabb vagy később, de meglesz. Attól függ, hogy milyen lesz az izlet, szerencsés-e, vagy csak éppen, hogy élni lehet mellette. Ez az év nem rossz. Mohón nézett ki a ház végéről körül a vidékre. Rengő kalásztenger mindenfelé, nagy nyereségre lehet számítani. Külföldön rossz a termés, közepes, dül majd be a pénz a buzáért s gondolatban már négy-öt darab ezrest rakott be a takarékpénztárba a felesége könyvére. Ezen majdnem földerült.

S komoly, rideg elszántással vágott neki a munkának. Vett, eladott, garasos hazzonnal is megelégedett néha, csakhogy forogjon a pénz, alkudott, kupekedett, szaladt erre-arra s mosolyogva, megelégedetten rakott be egy külön könyvre egy-egy százas, néha egy-egy ezrest a bankba. S mivelhogy a természete alappában kényelmes, kedélyes, mulató volt s a mohó, nagy munka, a rettentő gond, hogy minél hamarabb együtt legyen a vagyon, elrabolta minden pillanatát, még az álmát is, annál inkább meggyűlölte az asszonyt. Mosolyogva, jó kedvvel adta neki a

KÜLFÖLD

A hármasszövetség és az elmaradt katonai konvenciók. Berlinben nagy feltűnést kelt az a bécsi hír, hogy a hármasszövetség megújításánál fölötthelyezték Olaszországot ama kötelezettség alól, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország között való háboru esetén egy hadtestet Magyarországon keresztül a román határra küldjék. Iletékes helyen kijelentik, hogy ez a megállapodás, ha tényleg létre is jött Olaszország és Ausztria-Magyarország között, semmiestre nem volt befoglalva a hármasszövetségi szerződésbe. A hármasszövetségi szerződésnek tisztán politikai tartalma van; megállapítja, hogy mikor tartoznak az egyes államok egymásnak segítséget nyújtani. Mértékadó körök nem tagadják, hogy ez a kérdés régebben katonai konvenciók tárgya volt. Az ilyen konvenciók katonai előszerűségekre való tekintettel változásoknak vannak alávetve. De ilyen konvenciókról a hármasszövetség megújítása előtt folytatott tárgyalások nem volt szó és hogyha talán meg is szüntették a katonai konvenciókat, mégis mindenestre fennáll a hármasszövetségi szerződésből folyó kötelezettség, hogy az egyes államok, mihelyt a casus foederis bekövetkezik, egymásnak katonai segítséget nyújtsanak s a hármasszövetségi szerződés politikai tartalma a megújítás alkalmával nem szenvedett változást.

A Nationalzeitung arra híre, hogy Olaszország Ausztria-Magyarországgal szemben katonai segítségnyújtására kötelezte magát, a következőket jegyzi meg: Már több ízben konstatáltuk, hogy a hármasszövetségi szerződés régebbi szövegében nem foglalt magában semmiféle különös katonai megállapodást és így nem lehet arról szó, hogy a szövetség megújításánál efféle megállapodásokat töltek be. Arról nincs tudomásunk, vajon ugyanakkor, amikor megállapították, hogy olasz csapatok vonuljanak a német-francia határra, azt is megállapították-e, hogy esetleg olasz csapatok menjenek a román határra. A hír ebben a formájában mindenestre nagyon kalandosnak látszik. A szaporodó indírtások azt a hatást teszik, hogy valahol intrikálnak. Ennek talán azzal vehetnek legjobban elejét, ha közzétennék a hármasszövetségi szerződést régebbi és mostani formájában.

Az olasz szocialisták lapja, az Avanti többek közt a következőket írja: Nyíltan kimondjuk, hogy egy olasz-francia szövetség jelenleg Olaszország helyzetét gyengíteni fogja s az európai békét veszélyezteti. A meglevő szövetségek egyensúlyát meg fogja zavarni s a revanche igényeit erősíteni. A hármasszövetség megszűnése vagy csak gyengítése is a háboru veszedelmét hozza felszínre.

Mária Dorottya hercegné. Mária Dorottya orleáni hercegné párisi látogatását igazságtalanul fontos politikai esetté fújták fel Franciaországban. Annyi bizonyos, hogy ha a hercegné tudta volna, hogy milyen kavarodást fognak egyszerű turista-

látogatásból rendezni, messzi elkerült volna a francia fővárost. Nyilván maga is csak utólag értésült erről és elhagyta Páris: tegnap este a keleti expresszvonattal Bécsbe utazott, ahonnan Alesutra várják.

A rojalista párisi Figaro meglegedetten konstatálja, hogy az orleáni hercegné „harmadik napja” még fényesebben sikerült, mint a két első. A lap felsorolja az összes rojalisták nevét, akik a Bristol-szállóban tisztelegtek a hercegnénél. 116 személyt fogadott egész délután a hercegné, köztük de Luppé, de Villaines, de Barral, de Sur-Saluces, de Dreux-Brézé, de l'Aigle, de Fragnier, de Lévis, de Moussaye, de Villeneuve-Bargemont, de la Tremoille, de Bérulle marquis-kat és feleségeiket, Amedée de Broglie hercegnőt, La Rochefoucauld, de la Tremoille, de Cars hercegeket feleségeikkel, de la Tour d'Auvergne hercegnőt és Delambre tábornokot. Az orleáni hercegné sok jótékonyági intézetet látogatott meg. Tegnapelőtt Flandrie grófjánál a hercegné tiszteletére diner volt, melyen a Vendome hercegi pár is megjelent.

A félhivatalos Havas-ügynökség konstatálja, hogy a hercegnének Franciaországból való kiutasításáról sohasem volt szó.

Anglia politikája. Az angol gyarmatok miniszterelnökének konferenciája valóságilag augusztus első felében fogja befejezni tanácskozásait. Az a híresztelés, hogy a tárgyalások folyamán elégedetlenség kezdett mutatkozni, alaptalan. Ellenkezőleg: a konferencia tagjai, tekintetbe véve a tárgyalás alatt felvetődő kérdések fontosságát, határozottan meg vannak elégedve az eredménnyel és soha sem számítottak arra, hogy határozottan formulázott elhatározásokra fognak jutni. A konferencia a bizodalom és a gyarmatok vezető embereinek eszméseréje szempontjából nagyon fontos. Valószínűleg többször fognak hasonló konferenciákat tartani.

A Standard szerint néhány nap múlva hivatalosan közzéteszik a kabinetben történt változásokat. A tárcák elosztása dolgában a kormány még a hét vége előtt határozni fog. Chamberlaint a jövő hét elején várják az alsóházba, mert kedden vagy szerdán már megkezdődik a gyarmatügyi költségvetés tárgyalása.

Ismét aktuális lett az ir kérdés, ugy Irországban, mint a parlamentben. Az egyesült ir liga végrehajtó-bizottsága Corkban, a grófsági tanácskozásában konventre gyűlt össze. A konventben résztvettek a liga vezető emberei: John Redmond és William O'Brien. Alighogy megnyílt a konvent, megjelent a grófság high sheriffje: Johnson ezredes és kijelentette, hogy neki azt sür-gönyözték, hogy ezt a szobát nem használhatják fel politikai célokra. Ezért felszólítja a gyűlést, hogy máshová menjen. O'Brien felugrott erre s kijelentette, hogy bárki az, aki most beszél, azt a tárgyalás félbeszakításának kell tekinteni és hogy ők a nép képviselői s minden parancs dacára, mely a dublini városi tanácsból kiadott, megmaradnak a szobában és semmi sem maradt, — mondta magában és nagyon szomorú volt, semmi. Haza kell menni. Otthon érzem magam még valahogy, most már alakoskodni se kell — s az asszonyval összeszokott valahogy annyi idő alatt. El is határozta, hogy most már meg szorosabban fűzi magához ezt a nőt. Gyermekek nincsen, hát legyen legalább egy titkuk. Arról aztán összebuja sokat beszélhetnek.

Mánap reggel meglepte az asszonyt.

— Valamit mondok. Egyszer, éppen kilenc esztendeje hazajöttem éjjel. Pénz kellett. Korhely voltam. Tudod. Aztán tudod-e, hogy mi történt? Mikorra reggel hazajöttem, ellopták a kasszából a pénzedet. Eppen a te harmincezer forintodat, ami külön volt, egy csomóban. Hát itt a pénz. Megvan. Nesze, itt vannak róla a könyvek.

Az asszony elsápadt s hebegve ismételte:

— A pénz, a pénz... Hiszen én vettem ki.

Az ura rábámult s hitetlenül kérdezte:

— Te?

— Én. Apám aztán azt mondta, hogy hagyjuk. Ne is szóljunk róla. Én előbb csak tréfálni akartam. De aztán láttuk, hogy a veszteség milyen nagy javadra van. Hogy dolgozol, nem iszol... Apám megint azt mondta, hogy: hagyjuk, hogy majd egészen megjavulsz. Akartam is szólni már sokszor, de apám azt mondta, hogy hallgassak és hogy öröm nézni, hogy mennyire megjavultál...

A törődött, őszbe csapzott ember megpróbált kiegyenesedni. Iszonyu düh töltötte el hirtelen. Ordítani akart, hanem aztán végignézett magán és csak kacagott.

— Hát nesze, — mondta. — Itt vagyok. Nesze. Rám nélsz, most már meg vagyok javulva.

ból jön, ott maradnak. Mikor a sheriff felszólításának érvényt akart szerezni, óriási zaj támadt.

— Dobjátok ki az ablakon! — kiabáltak.

Johnson ezredes erre visszavonult, kijelentve, hogy kötelességének eleget tett. A konvent tovább tartott s Redmond a következőket mondta:

— A mostani rendszert, melylyel Irországot kormányozzák, nehézbé, veszélyessé és lehetetlenné kell tenni.

Az esetnek folytatása lett az angol alsóház tegnapi gyűlésén. Amikor John Redmondnak azt az indítványát tárgyalták, hogy az ir miniszterium részére előirányzott összeget a kormány irországi politikája ellen való tiltakozás jeléül szállítsák le, William O'Brien megtámadta Wyndham ir kormányzót és az ir kormány eljárást. Wyndham az irektől gyakran félbeszakítva, védelmére kelt az ir kormányk és kijelentette, hogy erősen eltökélt szándéka a dobjátó és terrorizáló kísérleteket elnyomni. Az indítványt 196 szavazattal 135 ellenében elvetették.

A kedélyes szocialisták. Nagyon tüne-dezik a napja az Isten kegyelméből való királyság eszméjének Belgiumban. Bátran mondhatjuk, hogy a belga szocialisták szívéből kimult minden kegyelet és respektus a születés előjogaival szemben. Lipót király állandó élcelődésük tárgya. A trónörökös és fiát nem bántják ugyan, de korántsem állnak vele szóba a hivatalos etikett szabványai szerint. Példa rá a következő kedélyes eset:

A belga szocialisták Gentben óriás, mintaszteri gyárát alapítottak Vooruit névvel, szövetkezeti alapon. Albert királyi herceg, a trónörökös fia, a minap levelet írt a gyár igazgatójának s engedelmet kért a gyár megtekintésére, mert ő és felesége, mint írta, népét nemcsak hallomásból, hanem személyes tapasztalás útján is meg akarja ismerni. A gyár igazgatója erre a következő levelet írta a hercegi párnak:

Tisztelt Albert ur és kedves Erzsébet!

Bécses levelére válaszolva, van szerencsénk ünt arról értesíteni, hogy a mi gyárunk berendezését mindenki megtekintheti. Nagyon örülünk, ha önnek is megmutathatjuk, hogy mit tud művelni a nép s ha ünt is meggyőzhetjük arról, hogy a szocialisták nem félorgatók, amint ezt önnel gyakran el akarják hitetni. Mivel azonban gyárunkat vasárnap tizenkét órákor mindig bezárjuk, ön lekötöleznél bennünk, ha jóval tizenkét óra előtt jönne, hogy személyzetünk vasárnap munkaszünetre ön miatt kárt ne szenvedjen. Szövetkezőtünk egyik nyugalmazott tagja, De Loore ur elismeréssel a szívességgel vállalkozott arra, hogy ünt kalauzolja és fényvilágosítással szolgál mindenben, ha ön úgy kívánja. Fogadja, kedves Albert és Erzsébet, testvéri üdvözetünket.

A Vooruit-gyár igazgatója, Dagobert J.

Konfliktusok a Szélső-Keleten. Egy kis sziget miatt összezörtent Amerika és Japán. A dolog historikuma a következő: 1879-ben egy japáni hajós felfedezte a Márkus-szigetet s ezt Japán 1898-ban forma szerint birtokba vette. A sziget lakatlan volt, de temérdek értékes guano van rajta s felfedezője után sok japáni telepedett ott meg. Az Északamerikai Egyesült Államok nemrég annak rendje és módja szerint birtokjogot adott a szigetre Roschill kapitánynak. Ezt a birtokbaadást jogi szempontból semmisnek mondja Japán s elküldte a Kaszagi nevű hadihajót, hogy a sziget japáni lakosait megnyugtassa és a kapitányt felvilágosítsa tévedéséről. A washingtoni külügyi hivatalban azt hiszik, hogy a dolog nem kerül összeütközésre.

Khinában nagy reform lépett életbe. A vucangai alkirály hétfőn táviratot kapott, amelyben a khinai kormány formálisan hozzájárult ahhoz a cikkhez, amely a likkinadónak az egész birodalomban való teljes eltörlését rendel. Az összes bel-földi vámokat nagy jegyzékbe foglalják össze és az egész vámügyet a császári tengeri vámhivatal felügyelete alá helyezik. Az országban azt hiszik, hogy a behozatali és kiviteli vámokat emelni fogják.

Az új francia lőpor. Megirtuk már, hogy a francia tüzérseg újfajta lőporral kísérletez. Mint jelentik, az új találmány egyik fő tulajdonsága, mely az összes ismert lőporneveléktől megkülönbözteti, az, hogy a lővédek kezdetbessége teltség szerint változatható, a nélkül, hogy a lőpor robbanóképességének változtatásával a cső falaira eszközölt nyomás változnék. Az a sobesség, melylyel a lővédek a cső torkolatát elhagyta, 25—40%-kal növekedett, a nélkül, hogy a cső belsejében a nyomás változott volna. A Mannlicherpuska az orosz lőporral 525, a némettel 585 méter, az új lőporral pedig ugyanolyan nyomás mellett 710 méter kezdetbességet eredményez. Az angol puska Cordittal 560, az új lőporral 725 méter kezdetbességet ad. A lőpontosság oly nagy, hogy egy pénzdarabot 50 méternyire minden lövéssel

pénzt minél többet, emlegette a vagyonát, biztatta, hogy költsön, teheti — s átkozta az órát, amiben megismerte. Siratta a hajszába veszett esztendőket s hirtelen megöszült. Két életet élt. Egy hazugot otthon és egy keservesen igazat, ahogy a pénz után törte magát. Közben az is megessett, hogy vesztett az üzletén. Ezek a veszteségek majd megörjítették. Új léket ütöttek a számadásán, azokat is tömni kellett új hajszával. Lassan-lassan lerogyott, öszeptörött a szép, nagy ember s most már valósággal mániája lett a verekedés a pénzért és úgy, hogy az asszony-nak eszébe se jusson az, hogy kiesett az üzletből a tőkéje. Az mindig szép volt, elegáns, gazdag, csillogott rajta a gyémánt s az ura hordta rá a sok drágaságot aranyban, kelmében, csipkében... A mikor egyszer alatomosforma mosolygást pillantott meg az arcán, megrémült és egy ezrest tukmált rá. Hogy az az övé. Csináljon vele, amit akar; nem kell beszámolni rá — s most már meg vesztettebb hajszában jár a pénz után. Csak-hogy egyszer felülkerekedjék, hogy ne kelljen remegni.

És egyszer csakugyan elkövetkezett ez is. Együtt volt a pénz. Kilenc esztendő telt bele, rémséges kilenc esztendő. Arra való szánalmas munka, hogy az egy pillanat alatt elvesztett újra megszerezze. Egy részeg percre kilenc olyan józan esztendő, amiben az örökké szaladó cson-tokból kiszárad a velő, amiben összeszakad az egészséges kedély. Kanyó más ember lett. Ideges, kapzsi, hiuznézésű, ragadozómadár-természet, akinek az első pillantása a zsebet fürkészti, idegen mindenkinek és amikor celnál volt és betért a vendéglőbe egy pohár borra, félretelepedtek tőle az emberek. Ezen majd hogy el nem sirta magát. Éjjelfelől egy bankót küldött a pinéerrel a cigánynak, hogy a nótáját huzzák. S látta, hogy azok tanácskoznak és össze is vesznek, de nem jutott eszükbe a nóta. Hát most már igazán

általának. Az új löpor hengerlaku és darabokra vágható. A darabok száma szerint szabályozhatják a nyomás nagyságát, annyira, hogy az ágyú hátrafutása, illetőleg a puská lökése egészen eltüntethető.

A Kongó-állam veszedelme. Az angolok kapzsája háborus veszedelmebe sodort egy módfelett békés afrikai hatalmat: a Kongó-államot. Az Antwerpenbe érkezett *Philippeville* nevű Kongó-gőzhajó azt a hírt hozta, hogy az angolok az ugandai határt nagy haderővel megszállták, és a nagy tavak közelében épített új erőben helyezkedtek el. Minthogy a Kongó-állam kormányának attól tart, hogy Anglia az építendő transz-afrikai vasút céljaira a Kongó-terület egy részét annektálni akarja, a Kongó-állam a nilusi örömlőmást 3000 emberrel megerősítette, hogy esetleg szembeállhasson az angolok támadásával.

A franciaországi kulturharc.

Budapest, július 25.

Se vége, se hossza a zajos, itt-ott veszedelmes jellegű tüntetéseknek, amelyeket a klerikálisok és köztársaságiak egymás ellen rendeznek. Tegnap este St.-Méenben a kongregáció mellett kardoskodó parasztok megtámadták egy autóbusszot, amelyben egy bresti újságíró ült egy barátjával. A megtámadottak revolverrel fenyegették meg a parasztokat és így sikerült megmenekülniük. *Jaume* rojalista és *Girard* nacionalista képviselők vélelmi állapotba helyezték a *Saint-Maur-utcai szerzetes-iskolát*, úgy mint egykor *Guérin* és társai a *Chabrol-utcai házat*. *Lépine* rendőrök megüzentette a képviselőknek, hogy holnapig halasztást ad az apácák kivonulására, de *Jaume* és *Girard* kijelentették, hogy nem adják föl az iskolát, amely hetekre való eséllyel van el látva. A fenyegető rendőrbírósg tegnap hat férfit, akiket a tüntetések alatt tartóztattak le, részint pénzbüntetésre, részint háromhavi fogságra ítél. A diáknyegybéli tüntetések alkalmával megsebesült *Tattenbleu* pénztáros állapota aggasztó. A golyót még nem tudták kivenni a sebből. A radikálisok és szociálisták a Bastille-téren tüntetést készülnék rendezni válaszul arra a népgyűlésre, amelyet holnap a St. Paul-lovagló-iskolában *Coppée* elnökével tartani fognak.

Ezekkel a hírekkel szemben érdemes kiemelni azt a körülményt, hogy *Combes* miniszterelnök önméivel kapja a köztársasági egyesületektől és a vidéki városok előljáróságától az üdvözlő iratokat. A tüntetéseknek csak helyi és sporadikus a jelentősége: Franciaország egészben véve nyugodt és helyesli a kormány intézkedéseit.

Hivatalosan jelentik, hogy a *Vatikán lépéseket* akar tenni a kongregációkról szóló törvény visszavonására érdekében. Ez az intervenció azonban hiábavaló, mert a *Combes*-kormány szilárdul el van tőkélve a törvényt végrehajtani. Ezzel kapcsolatban a *Matin* azt írja, hogy a kongregációs törvény ügyében a *Szentisk* beavatkozása nem fog megtörténni. A *Combes*-kabinet egy esetleges tiltakozást el sem fogad, mert Rómával tudatta, hogy ebben a kérdésben *semmiféle beavatkozásnak* nem lehet helye.

A nacionalista *Gaulois* szerint *Loubet* elnök egy magasállású egyházi férfit elűzt (Richard párisi érsek) így nyilatkozott:

— *Nincsen sajnálatam előttem ember, mint én. Az egyik azt veti szememre, hogy nem tudom megvédeni a bírák függetlenségét, a másik azzal vádol, hogy romlásba döntöm a hadsereget, amiért meghagyom az élén *André* tábornokot, végül a katolikusok, és ez okoz leg több gondot, felelősségre vannak a vallásuk üldözése miatt. Azt kérdem tehát öntől, hogy mit tegyek?*

Erre *Richard* állítólag ezt felelte:

— *Az ön dunkerquei beszéde után nem lett volna szabad önmek *Combes* kinevezni. Minthogy azonban ezt mégis megtette, nem marad más hátra, mint hogy kérésre el; ha pedig ezt nem tudja megtenni, akkor menjen ön maga.*

Több mint bizonyos, hogy a *Gaulois* e hire nyári kacsá.

Páris, július 25.

A mai minisztertanácsban *Loubet* elnök aláírta az első rendeletet, amelyvel az 1901. július elseje előtt Párisban és a Seine-megyében alapított 26 kongregacionista iskola bezárását rendeli el, amelyek vagy nem folyamodtak engedélyezésért vagy vonakodtak működésüket abban hagyni. A rendelet a holnapi hivatalos lapban fog megjelenni és azonnal végre fogják hajtani. További e fajta rendeleteket, melyek a megyékben lévő kongregacionista iskolákra vonatkoznak, nyomban a prefektusok erre vonatkozó jelentéseinek beérkezése után fognak kibocsátani.

Páris, július 25.

Midőn a St. Ambroise-negyed rendőrbiztososa ma délelőtt meggyőződést akart szerezni arról, vajjon a st. mauri zárdaiskola apácái eleget

tettek-e a bírói követelményeknek, az apácák nem bocsátották be. Az Isteni Gondviselés-zárda apácái is kijelentették a náluk megjelent Garonne-negyedbeli rendőrbiztos előtt, hogy a végetlekk ellenállást fognak kifejtenei. Egyébként a délelőtti incidens nélkül folyt le.

Páris, július 25.

Ma délután az Elysée-palotában több nőből álló küldöttség jelent meg, amely kihallgatásra jelentkezett *Loubet* elnök nevével. *Loubet*nek azonban azt üzentte a küldöttségnek, hogy nem fogadhat el kérvényeket oly kérdésben, amelyek a kormány hatáskörébe tartoznak.

Páris, július 25.

Combes miniszterelnök körrendeletet bocsátott ki, melyben utasítja a prefektusokat, hogy ne zárják be azokat a kongregacionista intézeteket, amelyek jótékony jellegűek vagy jóhiszeműleg engedélyeztetve tartják magukat, vagy hatóságilag engedély alapján adományok elfogadására jogosultak, végül azokat a kongregacionista iskolákat, amelyeknek 6 évi idő van engedve az államosításra. A miniszterelnök megvárja a prefektusok jelentéseit, hogy az egyes intézetek e kategóriák közül melyikbe tartoznak, mielőtt elrendeli az egyes intézetek bezárását. A prefektusok jelentései előreláthatólag csak három hét alatt érkeznék be.

Balkán-szenzációk.

— Olaszország albániai tervei. — A megdorgált *Sándor* király. — *Draga* is politizál. — A bátor *Alavantics*. — A szerb kormányfő. — Ujabb erőlyes lépések. — Az inzulált nagykövet. — A khedive és a szultán.

Budapest, július 25.

Egy nagy római lap, a *Tribuna*, utólagos elmékedéseket közöl arról, hogy voltaképpen mi célből utazott *Viktor Emánuel* király Pétervárra. *Roux* szenátor lapja így válaszol erre a kérdésre: A király látogatásának az volt a célja, hogy *Oroszország támogatassa a balkáni olasz politikát*. Az olasz kormány nem volt semmi beleszóla a balkáni ügyekbe, bár *Oroszország* és az osztrák-magyar monarchia után ő a legközelebről érdekelt fél. Az osztrák-magyar kormány nem engedte meg, hogy *Olaszország diplomáciai uton belevatkozzék az Adrián túli ügyekbe*, mert maga akar Albániába bevonulni, ahol utjában van az igen erős olasz betolyás. Most azonban, a pétervári látogatás után az orosz kormány elismeri, hogy *Olaszországnak joga van érdeklődni minden iránt*, ami az európai keleti politikában történik s ebben a tekintetben a hármasszövetség a legkevésbé sem akadályozza az olasz politikának.

Konstantinápolyból azt táviratozzák, hogy a török kormány nagyon gyanakvó szemmel nézi *Olaszország balkáni törekvéseit* s meg van róla győződve, hogy *Olaszországnak és Oroszországnak egymáshoz való közeledése csak az osztrák-magyar monarchia rovására történhetik*. E közeledés következtében, a török kormány nézete szerint, az osztrák-magyar balkáni egyezmény de facto megszűnik. Az új helyzet Törökországra nézve csak hátrányos lehet. A balkáni helyzet megváltoztatása következtében a legelső alkalommal a hármasszövetség is válságba jut, mert a német birodalomnak föltétlenül *Oroszországgal* kell tartania s így az osztrák-magyar monarchia magára marad. Ezt az utóbbi kombinációt egy berlini lap küldi világgá. Ugy látszik, sokféle szeretnék már temetni a hármasszövetséget.

Olvasóink emlékeznek még a cettinyei esküvőre, amelyen jelen volt a legtöbb hatalom képviselője, csak *Szerbia maradt távol*. *Vassics* ezredes, *Szerbia cettinyei követe*, kevéssel *Mirkó* herceg esküvője előtt elutazott állomáshelyéről. Az eset kinos feltűnést kelte a fekete hegyek horizontján belül és *Nikita* nem volt rest bepanaszolni a kellemetlen szomszédot a cárnál. Atyuska pedig sietett rendet csinálni a balkáni iskolában. Kemény dorgatóriumot küldött Belgrádba, amiről a következő jelentést olvassuk:

A cettinyei incidens ügyében *élnék táviratváltás* folyt Pétervár és Belgrád közt, *Carikov* belgrádi orosz követ többször volt kihallgatáson *Sándor* királynál és gyakran tanácskozott *Vuics* miniszterelnökkel. Ezeknek az értekezéseknek az volt a következménye hogy a király utasította *Vassics* ezredest, hogy *azonnal utazék vissza állomására*. *Vassics*ot elutazása előtt a király két óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta és egy sajátkezűleg írt levelet adott át neki *Nikita* fejedelem részére. Ezt a levelet a király egyenesen a cárnaküldésére írta és valószínűleg bocsánatkérés tartalmazta. Állítólag ettől a levélről tette függővé a cárnak a szerb királyi pár fogadatlását.

Fiuméből jelentik, hogy *Vassics* Milos montenegrói követ tegnap odaérkezett és még aznap további utazott Cettinyébe. *Vassics* úgy nyilatkozott, hogy „a Cettinyei incidens jelentőségét túlozták” és hogy

„*Szerbia és Montenegró közt változatlanul fennáll a jó viszony*.” A követ csak néhány napig maradt Cettinyében, azután „*türdőbe*” utazik...

Mit is mondhat egyebet hasonló körülmények közt egy követ!

Mindezt azonban korántsem apprehendál *Sándor* király a cárra. Ellenkezőleg, a „legjobb viszonyban” van vele, ami kitűnik egy itt következő interjúból. A *Petersburgszkija Vjedomosti* egy munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott a szerb királyi párral. *Sándor* király nagy szívdéllyel szolott az orosz-szerb viszonyról, mely különösen házassága óta szinte testvéri jellegűt öltött. A Bulgáriával való viszonyra térve át, *Sándor* király ezeket mondotta:

— Amilyen érdekes szláv szempontból *Fumilián* püspök felszentelése, azonképpen sajnálatos az ellene mutatkozó erős bolgár oppozíció. Én mindent megtettem, hogy a Szerbia és Bulgária közötti testvéri viszonyt fenntartsam és meg fogok ennek érdekében a jövőben is tenni mindent.

A keresztények helyzete Ó-Szerbiában és Macedóniában — így folytatta a király — az albánok foglyalmazottsága következtében nagyon nehéz. Kedvező változást csak a szultán nagylelkűsége teremthet.

Draga királyné is sokat beszélt az újságíróval politikáról és kijelentette hogy *Szerbia ugyan jó viszonyban van összes szomszédjaival*, de idegen támogatásra nem számít és e szerint csak a maga hatalmában kell bízni. Szerbiának nemzeti érdekeit kell követnie és e törekvésében *Oroszország kétségkívül segítségére lesz*.

— Én — így szölt a királyné — nap-nap után imádkozom Ó-Szerbiában és Macedóniában élő törzsrókonainkért és meg vagyok róla győződve, hogy imáim meg fognak hallgattni...

Alavantics-Milinkovic szerb számtanácsos, akinek neve a néhány hónap előtti *sabáci puccs* alkalmából lett ismeretessé, most visszatérni szándékozik Szerbiába. *Alavantics* ellen ugyanis a sabáci államcsíny miatt kiadták a letartóztatási parancsot, de *Alavantics* kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és ezért bátran tér vissza Szerbiába.

Tegnap a szerb kormány beadta lemondását. *Sándor* király azonban nem fogadta el. Minden jel arra mutat, hogy a szkupstina-elnökválasztás miatt keletkezett miniszterválságnak *békés lesz a megoldása*. *Stanojevic* elnök le fog mondani s a szkupstina a régi elnököt, *Popovic* Risztát újra meg fogja választani.

Ujabb „erőlyes lépésekre” szánta el magát *Gruics* konstantinápolyi szerb követ. Az erőlyes lépéseket azért tette meg, most már talán századszor, mert törökországi mohamedánok és albánok megtámadták a koszácsi szerb határőrséget és egy embert megöltek, négyet megsebesítettek. A követ a bűnösök szigorú megbüntetését követeli. A porta természetesen megindította a vizsgálatot. S ezzel az ügy az elalvás stádiumába lép.

A Törökországban nem nagyon népszerű francia nagykövet, *Constans*, majd hogy pórul nem járt. A napokban Kóniában járt, ahol a válna érkezett az bagdadi vasút ügyében. Amikor a nagykövet visszatért, *Aflun-Karabissar* városában a lakosság szidalmakall illette és olyan fenyegetően viselkedett, hogy a csendőrségnek kellett közbelépni. A nagykövet azonban panaszt tett a portánál és követelte a bűnösök szigorú megbüntetését. Itt is megindították a vizsgálatot s az ügy ezzel az elalvás stádiumába lép.

A szultán és az egyiptomi khedive közt csak nemrég állt helyre a jó viszony, de most, ugy látszik, hogy ismét, még pedig *végleg kenyérvetőre kerül köztük a dolog*. Ugyanis amikor kibékültek, a szultán visszaadta a khedivének *Tharsoos szigetét*, de kikötötte, hogy a khedive utasítsa ki *Egyiptomból az ifju-törököket*. Ezt a követelést azonban a khedive nem teljesítette, és Angliához appellált, minthogy ez az ország tartja megszállva *Egyiptomot*. A szultán e miatt nagyon felháborodott és megszakította a khedivével való érintkezést.

— BUDAPESTI NAPLO. Július 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK

Budapest, július 25.

— **A szász trónörökös útja.** A szász trónörökös — mint *Ischiból* jelentik — ma onnan Münchenbe utazott. A király az elutazás előtt a trónörökös szállására hajlatot, azután pedig kikísérte a trónörökösöt a pályaudvarra, ahol melegen elbucsuzott tőle és kétszer megöskölte. A király nagy rendjellel tüntette ki a trónörökösöt.

— **Uj műegyetemi tanár.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. *Ferenczy József* műegyetemi nyilvános rendes tanári címmel és jelleggel főruházott nyilvános, rendkívüli tanárt a budapesti *József-műegyetem*re a magyar irodalomtörténet nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

— **Falk Miksa üdvözlése.** Dr. *Falk Miksa* országgyűlési képviselőnek, aki tudvalevőleg Kőszegét képviselte első ízben az országgyűlésen, dr. *Sisovics Miklós* polgármester a következő jegyzőkönyvi kivonatot, Kőszeg város közönsége tiszteletének jeléül, küldte:

Kivonat Kőszeg szab. kir. város képviselőtestületének 1902. évi július hó 3-án tartott rendes közgyűlése jegyzőkönyvéből. A napirend megkezdése előtt előző polgármester indítványozza, hogy *Falk Miksa* ur ő méltósága, aki több mint harminc éve diszpolgára várszünknek, a város közönségének tisztelete és ragaszkodása jeléül jegyzőkönyvileg üdvözlőültesse. Ezen jegyzőkönyvileg leendő üdvözlést a közgyűlés egyhangúlag és közhe. yessléssel elhatározza. Jegyezte és kiadta: *Mészáros Károly* városi jegyző.

— **A Kossuth-ünnep.** Kossuth Lajos születésének századik évfordulójára megünneplésére alakult polgári bizottság ma este 8 órakor *Lakatos Miklós* országgyűlési képviselő elnöklété mellett a Sas-Kőrben értekezletet tartott. Az értekezleten bejelentette az albizottság, hogy a fővárossal és Kossuth-párttal érintkezésbe léptek s elhatározták, hogy az ünnepet együttesen ülik meg. Az ünnep részleteit eddig a következőképp állapították meg: Szeptember 19-én reggel ébresztő-zenevel, délelőtt istentisztelet a lutheránus templomban, délután kivonulás Kossuth Lajos sírházhoz, amikor is a főváros a mauzóleum alapkövét helyezi el. Szeptember 20-án bankett lesz, 21-én körmenet és népgyűlés, melyen a vidéki városok képviselői is részt vesznek. Terkovicz mérnök indítványt nyújtott be, hogy a Dunán a kivilágítás napján tűzijátékot rendezzenek. Az indítvány fölött a következő értekezleten döntének. *Kassa* város *Péchy Zsigmond* főispán elnöklété alatt tartott mai közgyűlésén elhatározták, hogy Kossuth születése századik évfordulóját diszközgyűléssel ünnepli meg. A polgármester elnöklété alatt bizottságot küldtek ki a program megállapítására.

— **Honvéd-hadapróok felavatása.** A Ludovika Akadémia növendékei jelenleg Ausztriában harcászati tanulmányt vannak a másik része pedig a főváros környékén terepölvéti gyakorlatokat tart. A növendékek augusztus elején térnek vissza Budapestre, hogy az augusztus 18-iki ünnepségekre elkészüljenek. Ezen a napon fogják felavatni a Ludovika épületének udvarán azokat a növendékeket, akik sikeresen elvégezték tanulmányaikat és valamennyien hadnagyokká lesznek. Az új tisztek legnagyobb része a honvédegyalogsághoz és a honvédszuszárókhoz kerül, de vannak olyanok is, akik a közös hadsereg csapataihoz mennek. A felavató ünnepély — a vérmézőn tartandó csapatszemle után — délelőtt 11 órakor a kápolnában tartandó hálaadó istentisztelettel veszi kezdetét, azután a felavatandó ifjak már tisztiruhába öltözöttén kivonulnak az udvarra és a parancsnok és az egész tanári kar előtt leteszik az esküt. Az ünnepély fényét az is emeli, hogy bár *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter is jelen lesz fényes katonai kísérettel.

— **Ledoehowski temetése.** Rómából távratuzák: Ma délelőtt vitték át gróf *Ledoehowski* bíboros holttestét a propaganda épületéből a St-Laurentia-templomba Lucinába. A gyászkoesi mögött menek a propaganda tisztviselői és a kollégium növendékei. Ezután az elhunyt rokoni a legközelebbi barátai következtek. A templomban, amely előtt nagy néptömeg gyűlt egybe, majdnem az összes Rómában időző bíborosok, több püspök, a pápai udvar, a vatikáni diplomáciai képviselők, akiket személy szerint hívtak meg, a lengyel és a német gyarmat tagjai és nagy számú előkelő közönség jelent meg. A gyászmisét *Sammucetti* érsek mondotta a Sixtus-kápolná énekeseinek asszisztenciájával. A *Rampolla* bíboros által osztott áldással a gyászünnepség véget ért. Ezután a holttestet a temetőbe vitték.

— **A Hadik-huszárezred tennep.** *Aradról* jelentik, hogy a Hadik-huszárezred honnapi jubileumára nagyban készülődnek. Ma érkezett oda az ezred kinkindai osztálya és több magasrangú katonai előkelőség. Az ünnepségen a megye és a város hatóságai és az egész társadalom részt vesz. A megye a pítványt tett a jubileum emlékére.

— **Véres kardpárbaj.** *Aradról* táviratozzák: *Bódi Bódog* magánhivatalnok s *Kovács Ferenc* tanító között ma lovassági kardokkal, végkimerülésig, bandara

nélkül párbaj volt. *Bódi* a könyökcsuklóján csontig bató mély vágást kapott; a kard a főtűdöretet is átvágta. *Kovács* csak vállán kapott kisebb karcolást. A felek kibékültek. A párbaj oka összeszóalokzásból eredt tetlegesség volt.

— **A szegény gyermekek védelme.** Egy nagyváradit távirat jelenti, hogy *Bosnyák Zoltán* miniszteri osztálytanácsos dr. *Karsay Sándor* miniszteri titkár kíséretében pár nap óta Nagyváradon időzik, hogy megvizsgálja az ottani gyermekmenhely ügyvezetését. A vizsgálatra a belügyminisztérium számvevőségének a jelentése adott okot, hogy az ottani menhelyben feltűnő nagy a gondozásra vállalt gyermekek száma és a belügyminisztériumban azt hitték, hogy a gyermekek felvétele körül történnék szabálytalanságok. *Bosnyák Zoltán*, aki az elhelyezett és a hatósági gondozásba vett gyermekek ügyét országsszerte vizsgálja, a nagyváradit menhelyen gondozott nagyszámú, mintegy 1053 gyermek fővételének okát abban találta, hogy nemcsak nagyváradit illetőségű, de környékbeli, sőt Erdélyből származó elhagyott gyermekeket is helyeztél el a rendőrhatszág. Sokat közülük csupa jóakarattól nyilvánított elhagyottaknak s így sok olyan gyermeket gondoznak a menhely költségen, akiknek keresetképes szülők vannak. Ezt az anomáliát megszüntetni, célja a vizsgálatnak. *Bosnyák* miniszteri osztálytanácsos pár napig marad még Nagyváradon és befejezve a vizsgálatot, értekezletre fogja összehívni az ottani illetékes köröket, hogy megismertesse azokat az irányelveket, amelyek az elhagyott gyermekek védelmét célzó intézkedéseknek alapjául szolgálnak. A miniszteri kiküldött Nagyváradról *Aradra* utazik és *Arad* vármegye területén fogja folytatni a vizsgálatot.

— **Vadnay Károly nagybeteg.** *Vadnay Károly*, a magyar irodalom e kiünösége — mint mély részvétellel értesülünk — súlyos betegten fekszik *Miksa-utca* 8-ik szám alatt lévő lakásán. A hetvenéves öreg ur régi gyomorbetegszen szenved s életérejét ez renditette meg annyira, hogy az orvosok már lemondtak életéről. Ma éjjel már annyira rosszul volt a beteg, hogy elvesztette eszméletét és senkit sem ismer meg. *Fia*, *Vadnay Tibor* és veje, *Hercegy Imre*, továbbá leánya és unokája állandóan beteggáza körül vannak. Az orvosok véleménye szerint a katasztrófa elkerülhetetlen s a beteg aligha éri meg a reggelt.

— **Az előléptetés.** *Athénből* írják: Négy altiszt, akiket felsőbb hatóságuk előléptetésre ajánlott, elhatározta, hogy mivel az előléptetés soká késett, személyesen a királyhoz fordul panaszszal. Ezért a Tatoiól érkező királyi megvárták a kastály sorompója előtt. Alig szállott ki az uralkodó a kocsiából, amikor az egyik altiszt így szólt hyzzá:

— Felsőg, alázatos kérésünket kívánjuk előterjeszteni...

De nem folytathatta tovább, mert a király leintette őket, a főhadsegéd pedig kiutasította őket a kastélyból. Erre az altisztek a kastély egy másik kapujánál foglaltak állást. Onnan is ekergették őket. A főhadsegéd később a kastély belsőjében, a hadsegéd szobájá előtt levő folyosón találta meg a tolokod altiszteket. Ekkor már e hivaták a rendőrigazgatót és a ténparancsnokot. A rendőrigazgató rászolt az altisztekre:

— Ha fogjátok veszteit az altiszti rangjelzőkötök.

Erre az egyik így felelt:

— Nos, jól van, hát vedd el tőlem.

Végül a ténparancsnoknak sikerült a felizgatott embereket megnyugtatni és rávenni őket, hogy ezredparancsnokságukhoz térjenek vissza. Szegényeket ott szigoruan megbüntetik.

— **Beiratások az iparművészeti iskolába.** Az iparművészeti iskolában a rendes növendékek beiratása szeptember 10-én, a vendégfoglatozóké pedig 9-én történik. Az iskolába rendes növendékkül azokat veszik fel, akik 15-ik életévüket betöltötték és valamely középiskolának negyedik osztályát sikeres eredményre elvégezték. Vendégfoglatozó lehet mindenki, aki betöltötte a 15-ik esztendő, de viszont rajzokkal köteles igazolni, hogy a választott szakmához szükséges képzettséggel bír.

— **Kalandos gyémántok.** *New-York* egykori polgármesterének, *Strongnak* fia eltűnt és negyedmilió dollár (egy és fél millió korona) értékű gyémántokat vitt magával. A gyémántok kedvesének, *Lady Hope* nek tulajdonát teszik, ki még egy angol lord neje. A rendőrség körözölevelet bocsátott ki. *Lady Hope* már ismételtén szerepelt a *New-Yorki* botrány-krónikában. Mint sanzonettekesnő, megismerkedett lord *Hope* vel, Anglia egyik leggazdagabb arisztokratájával, ki később el is vette. Rövid házasság után a lady unalmasnak találta férjét és egyszeren lakónépül hagyta, de előbb magához vette lord *Hope* értékes családi ékszerreit, melyek közt a híres „kék gyémántok” is voltak. E híres gyémántokkal szökött meg a lady legújabb kedvese.

— **Ujságíró-egyetem.** A berni sajtókongresszusnak vége van s őszintén szólva, ez a kongresszus se igen különbözött a többiétől. Fölvetettek egy csomó kérdést és adtak rá egy csomó feleletet. Egységes határozat, valami az egész ujságírást kiható intézkedést nem hoztak a Bernben összejött urak, ami azonban természetes is. A legtermészetesebb éppen a sajtóban, ami nem egy egységes, az egész világon egy kaptafára huzható szervezet, hanem maga a legeszményibb szabadság. Azért hát igazán üres szalmacséplés például arról beszélni, hogy mit lehetne tenni a sajtó hangjának elparlagiasodása ellen a polemiákban? Sommit. Texasban minden körülmények között másképpen csinálják az újságot, mint például a jámbor Münchenben — s a vörmérséklet, az egyéniség karakterisztikuma ellen kongresszusi törvényt hozni nem lehet. Annál kevésbé, mert néha szükség van arra, hogy a legszubjektivebb hang szólaljon fel a sajtóban — s ezt akarnák tönkretenni határozatokkal? — Egy okos dolgot azonban produkált a kongresszus, ha ugyan majd csakugyan küsül, hogy a derék kezdés jórávaló intézménynek bizonyul a tapasztalatban. Megcsinálták a már régóta emlegetett ujságíró-egyetemet. Azt az univerzitást, amit az ujságíráson kívül álló körök állandó mumusnak tartogatnak a sajtó megijesztésére és lehetőséges ledogredálására. A kongresszus befejezése után *Stein Lajos* egyetemi tanár lakomát adott a kongresszus tagjainak tiszteletére s ezen a lakomán pattant ki a titok, hogy ezután fakultása lesz a berni egyetemen az ujságírásnak is. Grobot tanulmányi főigazgató árulta el a dolgot és pedig hivatalosan a kormány nevében. Most már csak az a kérdés, hogy vajjon ujságírókat vagy professzorokat fog-e nevelni az egyetem. Az ujság szolgálatában tudniillik ez nagyon fontos — és pedig nem a sajtó, hanem a közönség érdekében.

— **Hatvan év múltán.** *Mocsonakról* írják, hogy az 1842-ik évben Egerben végezt iskolatársak a nyitrai püspök nyári kastélyában találkozásra jöttek össze. Az 1842-ben végezt iskolatársak közül hárman jelentek meg és pedig a házigazdán *Bende Imre* püspökön kívül *Gándóczy Flóris* kir. tanácsos, székesfejérvári kir. közjegyző és *Ocsosvsky Antal* nyugalmazott esperes-plébános. Kettő súlyos betegség miatt táviratilag emlékezett meg életben levő iskolatársairól. Tíz év előtt, mikor szintén találkoztak velük, 21-en voltak, míg most csak 5-en vannak életben. Az ünnepély *Bende Imre* püspök házikápolnájában folyt le s maga a főpap tartotta nagyszámú közönség jelenlétében az isteni tiszteletet. A káptalan és a vidéki papság nagyobb része, ugyszintén a közbirtokos osztály több tagja is megjelent az ünnepségen. A nap folyamán a püspök a tisztelgő seregét fogadta, köztük az iskolás gyermekeket, ugyszintén a püspök által alapított leánynevelő intézet növendékeit, kik ünnepi ruhában, virággal kezükben a Hymnus és más magyar dalok éneklése után, minden iskolából egy-egy növendék tiszta magyarsággal üdvözölte a megjelent iskolatársakat. Este lampionos menet rendeztek, mely alkalommal a közséji jegyző a polgártársak nevében üdvözölte az iskolatársakat és kérte a püspököt, hogy engedje meg, hogy e nap emléke a kastély falában megörökíttessék. Ezután tűzijáték volt és az egész város ki volt világítva. Az öreg iskolatársak e nap emlékére 200 koronát adtak a nyitrai F. M. K. E.-nek és elhatározták, hogy öt év múlva ismét összejönek.

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felségelyezésére a *Budapesti Ujságírók Egyesületéhez* ma két korona adomány érkezett *Béres Ferenc* től (Budapest). Ezzel a legutóbb kimutatott 10.600 korona 03 fillér és 10 frank gyűjtés összege 10.602 korona 03 fillér és 10 frank.

— **Egy jótékony intézmény.** Ismeretes, hogy a fővárosban tennél egy oly intézmény, mely szegény anyák egy éven aluli csecsemőinek sterilizált tejet oszt ki. Ezt a jótékony intézményt napról-napra több veszik igénybe azok a szegénysorsu asszonyok, akiknek nincs módjukban gyermekeik szoptatására. Eddig 7500 adagot osztottak ki a sterilizált ingyen-tejből. Dr. *Schermann* Adolf székesfővárosi orvos megtekintette az intézetet, amelyről a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg, azonkívül a főváros legkiválóbb orvosai felkeresik a telepet, amelynek eredményes tevékenységét melegen dícsérik.

— **Házasság.** *Güvyg Mór* magyar államvasúti hivatalnok eljegyezte *Simon Gina* kisasszonyt, *Simon* Eliás földbirtokos leányát Nagy-Somkútról.

— **Piébánia Tömörkényben.** *Csongrádról* írják: *Tömörkény* csongrád megyei közséjben örökös viszályban élt a nép papjával, illetve segédlelkészével, aki mint a mindszenti plébánia segédlelkése volt *Tömörkényre* küldve. Most ugy segített magán a közséj lakossága, hogy a legutóbbi közgyűlésen egyhangúlag elhatározták, hogy önálló plébániát alapítanak évi 1600 korona fizetéssel.

— **A bivalyok.** A pécsi sörözőben bivalyok huzzák a sörös kocsiakat.

— Bivalyok?

— Igen, bivalyok. Mert a bivaly igen intelligens állat. Tudja, egy bivaly, az... Nem is hiszi, hogy mi az: egy bivaly.

— Mi volna? Egy bivaly.

— Oh! On téved. A bivaly az egy kiváló teremtetés, egy gondolkodó, szellemes és művelt egyén. Azt nem is hiszik... Csak egy hibája van?

— Csak egy?

— Egy. Tudja, a bivaly sokat iszik.

— No, az nem baj. Van elég víz.

— Víz? Hát azt hiszi ön, hogy a bivaly vizet iszik? Víz? Nem! Olyan bivaly már nincs a világon, aki vizet iszik.

— Hát mit iszik?

— Mit? Hát ön mit iszik?

— Sört.

— Nahát. A pécsi söröző bivalyai is sört isznak. Önök mind azt hiszik, hogy más nem is érti, hogy miképpen kell jól élni. S fölteszik egy bivalyról, hogy vizet iszik. Még eljön az ideje... — Minek az ideje.

— Minek? Tudja meg, hogy eljön még az ideje annak is, hogy a bivalyok megszögnöz fognak. — Ne mondja!... Ha szabad tudnom, miért isznak sört a pécsi bivalyok?

— Miért? Haha! Látja, most már érdeklő a dolog. Úljön ide mellém, huzzá közelebb a székét a kandallóhoz. Elfogom beszélni. Tehát... A bivaly nagyon munkabíró teremtetés. Két bivaly például munkabíróbb, mint négy ökör, ennél fogva bolond az, aki négy ökört tart, mikor két bivaly is elég. Csak hogy a bivalynak van egy hibája.

— Tudom. Sört iszik.

— Nem. Csökkönyös. S ha a bivaly csökkönyös, vasvillával sem tudja elmozdítani a helyéről. En azt hiszem, hogy mikor csökkönyös a bivaly, akkor józan, vagyis nem bolond, hogy dolgozzék. Mit kell tehát tenni?

— El kell bolondítani.

— Nagyon helyes. S hogy lehet elbolondítani?

— Nem tudom.

— Hát hogy bolondítják el az embert? Hogy? Pálinkát adnak neki vagy sört. Adnak tehát sört a bivalynak. Az itallal minden bivalyt rálehet birni arra, hogy a megszakadásig dolgozzék. A pécsi sörgyáros tehát elővesz egy félliteres üveg sört s azt beleönti a bivaly szájába.

— S használ?

— Foltétlenül. Attól a bivaly hőssé lesz. Még a tüze is belemegy. S ami fő a legnagyobb terhet is elcipeli. Megszakad bele, de cipeli. Holta napjáig cipeli.

— Ez igazán érdekes.

— Nagyon... Csak banni kell tudni a bivalyokkal. Egy kis sör s minden rendben van. — Nagyszerű!

— Nem is olyan nagyszerű. Szeretném tudni, miért vált be az az embereknél? Miért ne volna be a bivalyoknál?... Hát nem mind egy az?

— **A sajtókongresszus.** Bernből táviratozzák, hogy a nemzetközi sajtó-kongresszus alkalmából tegnapi este közös lakomára ültek össze az olasz és a svájci sajtó képviselői. *Büchler*, a Bund főszervezője, a svájci sajtó nevében az olasz kollegákat és Olaszországot ültette. Az olasz sajtó nevében *Ferraris* mondott köszönetet, aki beszédét, amelybe a svájci kollegákról és a svájci népről, mint Olaszország barátairól emlékezett meg, Svájci életével fejezte be. *Gróf Kuefstein*, osztrák-magyar követ az osztrák és magyar sajtó képviselőinek tiszteletére estét adott.

— **Szent István napja és a vasutak.** Az államvasutak igazgatóságától kapott értesítés szerint Szent István napja alkalmából a magy. kir. államvasutak, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásairól és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mindahárom kocsiostályra nézve egy a gyors- mint a személyvonatokon Budapestre mérsékelt áru menettérű jegyeket adnak ki. Ezeket a jegyeket augusztus 16—20. napján — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expresz vonatok kivételével) kiadják. A menettérű jegyek 5 napig érvényesek. Oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5-ik napon éjféli előt meg kell kezdeni. Megjegyzendő, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövevény nincs helye. Gyermekre nézve külön kedvezmény nincs.

— **Öngyilkos huszár.** Az aradi honvédszázad-kaszárnyában öngyilkos lett egy Bulboka János nevezetű huszár. A szokásos szablon nem lehet odairni az eset után. Nem azért halt meg, mert talán kinőták, mert, mint ahogy már másvilági expedíciók legényei a katonai brutalitás. Meghalt, mert szerelmes volt — a feleségébe. Október óta volt katonaságban, amikor berukkolt, már feleséges ember volt. Nagyon nehezen hagyta otthon az asszonyt, s azóta is folyton

kesergett utána. Megpróbált egy csomó praktikát is, amivel kiszabadulhatna a katonaságtól, de semmi se sikerült. Végre is megunt a kesergést és öklakasztotta magát a szerszám-kamarában. Mielőtt azonban ráhatározta volna magát az öngyilkosságra, egy nagy darab kenyeret és száonnát falatozott be. Talán azért, hogy ne legyen éhes odadt. Mire megtalálták, már meg is volt halva.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Strigner János nagy-szent-miklósi állami polgári iskolai helyettes-tanítót az asó-kubini állami polgári iskolához és Steján Gyula szigetvári állami polgári iskolai helyettes-tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítókká, Tompa József felső-ternői állami elemi iskolai tanítót a kis-iratosi állami elemi iskolához áthelyezte, Bácsi Albert, György Ignác és Sándor Etel okleveles tanítókat, illetve tanítókat ugyancsak oda rendes tanítókká, illetve tanítóknévé kinevezte; Jankovich Miklós ungvári állami elemi iskolai tanítót a nagy-beckereki állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte és Baaden Károly, Bányai Jakab, Dienstl Emilia, Fiseber Mór, Fröhlich Pál, Kuss Bert, Osztie Béla, Pálffy Etel, Szabó Sándor, Szalayné Schiller Teréz, Szegő Sándor, Szilvássy János, Vári Mihály, Végling István, Jankovichné Bukovszky Erzsébet, báró Fásztory Mária Terézia, Jankovich Miklós okleveles tanítókat, illetve tanítókat ugyancsak a nagy-beckereki állami elemi iskolához kinevezte, Berse Gyula ó-radnai állami elemi iskolai tanítót a simonyfalvai, Sturovics Antal radna-borbereki állami elemi iskolai tanítót az ó-radnai állami elemi iskolához áthelyezte és Vesztergom Mária okleveles tanítót a radna-borbereki; Klingler Ferenc okleveles tanítót az almás-kamárasi; Lánosz József okleveles tanítót a felső-ternői; Márdán Jeromos, Lanorajon Dénes és Kézi János okleveles tanítókat a szelistei állami elemi népiskolához rendes tanítókká kinevezte; Bella János breznóbányai állami elemi iskolai tanítót a tiszalúti állami elemi iskolához áthelyezte és Szaimári Zsigmond meg Zsidy Gizella okleveles tanítót, illetve tanítókat ugyancsak a tiszalúti állami elemi népiskolához; Polyák Mátyas, Brauner Lajos, Dobosy Elek, Fischerné Dugovich Borbála, Mencsey János Károly, Polesinoczky Emil, Polesinoczky Zrínyi Ilona, Thorday János okleveles tanítókat, illetve tanítókat a csáktornyai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknévé kinevezte; Zsinszky Ciprián aszósi állami elemi iskolai tanítót a kis-próna-polluzsi állami elemi iskolához áthelyezte, Barton Mária okleveles tanítókné pedig ugyancsak; Süköds Ferenc állami németintézetű elemi népiskolai tanítót és Süködsné Rajniss Józsa okleveles tanítókné, meg Horváth Imre okleveles tanítót a szanki; Oravetz Róbert okleveles tanítót pedig a szépasszombati állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítóknévé kinevezte; Ghyozsy Béla burszentgyörgyi és Szentirmai Izabella ref. kovásházai állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítókné a kunagotai állami elemi iskolához helyezte át és Kun László, Krébesz Gyula, Fülöp Sándor, Blozsan Kálmán, Csath András okleveles tanítókat ugyancsak a kunagotai; Medzihradskij Verona okleveles tanítókné a mezőtelegi; Kamarath Otília okleveles tanítókné a zahi; Martin Mária okleveles tanítókné a szarcsói; Alexy Julia okleveles tanítókné a nagy-szent-miklósi; Burger Ferenc kispisti állami elemi iskolai tanítót a rákos-keresztúri munkás-otthoni és Vadász István öngyűsi állami elemi iskolai tanítót a kispisti állami elemi iskolához, jelen minőségükben; Nagy József alamorai, meg Kovács Aladár medvevási állami elemi iskolai tanítókat kölcsonősen, végül Szabó János és Szabóné Kosztika Laura perlaki állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítókné a nadabulai és Placht Artur csongrádi gazdasági szaktanítókat a gyöngyösi állami elemi iskolához, jelen minőségükben áthelyezte.

— **Az egyiptomi kolera.** Londonból jelentik, hogy Kairóból nagyon komoly hírek érkeznek a kolera terjedéséről. A járvány olyan rohamosan terjed, hogy a hatóságok is valósággal kétségbe estek. Az angol ezredek elköltöznek a pusztaság felé. Tegnapi Kairó egyik városrészében negyvenkét megbetegedés történt. *Sok ember munkahelyén halt meg.* — Egy uab kairói távirat szerint a kolera egész Kairóban elterjedt. Tegnapi 78 kolera-esetet hivatalosan konstátáltak. Az emelkedés a mai nap folyamán jelentéktelen volt, de a szám még nem ismeretes. A kolera megbetegedések összes száma Muzahban és Kairóban e hó 15-ike óta 307, melyek közül 227 halalos lefolyás volt. Ez idő szerint 63 beteg áll a kezelés alatt. Az összes egyiptomi csapatokat Kairóból áthelyezték az abassyei táborba.

— **Nyári mulatóság.** A Visszhang játékosvilági asztaltársaság a *Szündei gyermekelepel* javára augusztus 3-ikán hangversenyel egybekötött nyári mulatóságot rendez Mátysföldön a Somerer-tele parkvendéglőben. Jegyek a rendezőség hivatalos helyiségében (VI., Andrássy-ut 39.) naponta este 8—9 órák közt, továbbá Barta Lajos könyvkereskedésében (V., Lípót-kört 20.) kaphatók.

— **Az asszony utasik.** Bécsnek nemrégiben egy bádogos-legény volt a szenzációja. Ez az ember valami amerikai újság pályázatára reflektálva, úgy járta be tudniillik Európát, hogy háromkerékű gyerekkosciában maga előtt tolt a feleségét, meg talán a kis leányát is. Nohát nekünk is meg van a szenzációnk. Gyerekkosci, benne összekucorodva az asszony és mögötte a férj, aki taszítja az alkalmatosságot. Hanem a mi szenzációnk egy kicsit szomorú. Nyitramegyéből, Olicsrd jött ilyen különös alkalmatossággal Budapestre a házaspár. Tótok, szegény tót emberek. A férfinak Csárán az egyik neve, a másikat nem tudjuk. Ez a bizonyos Csárán elég megelégedetten élt a maga nyomorúságos kenyerén odafenn mindaddig, míg beteg nem lett az asszony. Ezt a csapást azonban már nem bírta ki a vagyoni állapota. Orvost nem tudott vinni az asszonnyhoz, a mindenféle tudós asszonyok nem tudtak segíteni rajta — és a szegény ember a maga nagy töprengésében kitalálta, hogy majd segítenek a beteg Pesten. Sok itt az okos doktor. Hamarosan el is határozta, hogy idehozza az asszonyt. De hogyan? Pénze vasutra nem volt, kocsi meg kevésbé, az asszony járnai nem tud, hát valami okosat kellene kieszelni. Ki is eszelt végre valamit. Egy rozoga gyerekkosciát ültette az asszonyt s aztán betolta Budapestre — két hét alatt. Utközben ettek is, meg nem is s itt-ott kaptak egy-egy krajcárt is a koldus kenyér mellé, amin szívtart vett Csárán és füstölve tolta előre a kocsi. A derék becsületes kocsi, amely éppen a pesti vámnál rogyott össze az asszony alatt. Itt már aztán nem volt nagy baj, hogy összeroppantak a kerékek. Másik kocsi jött az asszonyért. Csengős, két jó lóval, zsinóros sapkás kocsi. A mentők. S miután Csáránt megnyugtatták, hogy most már jó kezekben van a felesége, megfordult a derék ember és elindult haza. Majd aztán eljön újra, ha az asszony jobban érzi magát.

— **Elfogott pénzhamisítók.** A rendőrség már hosszabb idő óta figyelemmel kíséri Tóth József boldogi születésű 40 éves kereskedőt akinek a Drégely-utca 6-ik számú házában fa- és szénüzlete van. Tóth ellen ugyanis az a gyanu merült föl, hogy hamis ötkoronasokat és egyforintosokat gyártott. A rendőrség a napokban házkutatást tartott Tóth Gát-utca 19. számú lakásán, ahol nagymennyiségű gipszöntvény, ólmot és ólomolvasztó edényeket talált. Erre Tóth Józsefet letartóztatták s tovább folytatták az ügyben a nyomozást, amelynek során letartóztatták a büntetésár is, *Dékán József* kecskeméti születésű huszves foglalkozás nélküli cipészsegédet, aki Sándor nevű barátjával tegnap egy fazék hamispénzt vitt Tóth Gát-utcai üzletébe. A rendőrség éppen akkor fogta el, amikor a boltba lépett. A Sándor nevű ember megszökött. A rendőrség körözi.

— **A Martinique-ünnepély „Ös-Budavarában”.** Julius hó utolsó napját a városi régi tündérváros kizárólag a játékoságnak szenteli és az aznap beelőző tisztajelölmet a Martinique szigeten történt borzalmas katasztrófia életbenmaradt károsultai nyomorának enyhítésére fordítja. A nagyszabású ünnepélyre *Friedmann* igazgató már napok óta szorgos előkészületeket tesz. A főváros ez egyetlen nagy méretű mulatóhelye az ünnepély estéjén valóságos lényárbán fog uszni és rendkívüli pompás díszítései bizonyára közfelfűtést fognak kelteni. Ugy hogy a dísz-ünnepély méltó keretben játszódik le Csütörtökön, e hó 31-ikén már délután 3 órakor nyílik meg a terület. Délután 8 órától kezdve külön katonaszereplő játékok, melyet esti 8 órakor a honvédeknek vált fel. A máris fényesen fel-díszített mesztben *gyermek-szépségverseny* tartanak, melyen 10 éven alóli gyermekek vehetnek részt. Ezalatt a nagyszabású látogatók szórakoztatására *belepődj nélküli* nagy előadás lesz. valamint a *Prand-éie* színház is ingyenes előadást tart. Az estély műsorának lénypontja a *Carré-cirkusz* mintegy 600 személyből álló jemezes *díszfelvonulása* lesz *Carré* Oszkár igazgató és *Carré* kisasszony vezetése alatt. A felvonulásnak 3 része lesz. Az elsőben a *Carré*-család a másodikban egy XIV. Lajos korabeli vadász-társaság pazar díszben, a harmadikban japáni és kínai csoportok vesznek részt. A felvonulás méltó befejezése impozáns tűzijáték lesz a *Mont-Péite* kitérésével. Éjféli 1 órakor sorsolják ki az autómobil. Az első ötezer látogató helyégrez ingyen kap egy autómobil sorsjegyet. A belepődj 2 korona lesz és az ünnepély estéjén a bérletjegyek kivételével mindennemű más szabadjegy érvénytelen.

— **A Rottenbiller-utca tolvaja.** Nagy feltűnést keltett annak idején az a ritka vakmerőséggel végrehajtott lopás, amelynek hőse Hamrák János voltai születésű 25 éves asztaltmunkás. Május 3-án történt, hogy Hamrák vezetésével megjelent egy csapat munkás a Rottenbiller-utca 60—62. számú iskola előtt. Szerszámokat, kocsiakat vittek magukkal, elzárták az utcát és egy nap s egy éjszaka felszedték és elvitték a faburkolatot. Később kiderült, hogy a burkolatot ellopták s a rendőrség megtette az intézkedéseket az agyafurt tolvaj kinyomozására. Rájött a rendőrség, hogy Hamrák János volt a tolvaj, de ennek sikerült kifelé menekülnie. Megelőzőleg eladta a lopott faburkolatot, azután *Batistella* Péter munkástársától — aki előt mint munkavezető szerepelt — nagyobb kölcsönt kért. Majd felkereste

Huzella Elek belvárosi kereskedő s eladásra ajánlott egy kocsis faburkolatot. Huzella megkötötte az üzletet és kifizette az árát. Hamrák zsebreavágta a pénzt és ellínt. Német-Palánka felé ment, ahol egy éjszakát szigoránál, Füle Péter vasuti órnál töltött. Éjszaka feltörte a sógora szekrényét és 114 korona értékű aranyeműt ellopott s megszökött. Ezután Brünben telepedett le. Ezután történt, hogy a brüni cirkusz a *boer háború* című némajátékához embereket keresett. Hamrák jelentkezett a cirkuszban, ahol csakhamar bámulatos ügyességet és bátorságot mutatott. Erre kivették a karból és megtették boervezérnek. Oles falragaszokon hirdették a fellépését a következőképpen: *Mr. Hungary boervezér bámulatos lovas mutatványai*. Ez okozta a vesztét. Őzönlött a publikum a cirkuszba *Mr. Hungary* kedvéért. Az előadást végig nézte egy olasz munkás is, aki hosszabb ideig Budapesten dolgozott. Ez *Mr. Hungary*-ban felismerte Hamrákot. Első dolga volt, hogy egy falragaszt szerzett. A *Mr. Hungary* nevet kék ceruzával bekarikázta és nagy betűkkel aláírta:

— Ez Hamrák!

Ezzel azután elküldte a budapesti főkapitányságnak. Kedden érkezett meg a levél, mire a főkapitányság táviratban kérte a brüni rendőrséget, hogy *Mr. Hungary*-t tartóztassa le. A táviratra a brüni rendőrség tegnap előtt este az előadás alatt előgta Hamrákot, akinek a kiadatása iránt már megindult az eljárás.

— **Sakktorna.** A hannoveri sakktorna mai negyedik fordulójáról kiküldött tudósítónk a következő eredményt táviratozza: Pillsbury spanyol páriban ügyesen és erőlyesen vezetett végjátékkal megverte Bardeleben; ugyancsak így nyert pártit Cohn is Gunsberg-től; Atkins vezérelt megnyitása pártit nyers finom pozíciójateka következtében Gottschall-tól; Marshall Masonnal szintén vezéréseit játszott és heves álamadást nyerve, legyőzte különben sem erős ellenfelet, Dr. Olland francia pártit játszott Sviderskivel és rejtett kombinációval tisztelt nyerve, ellenfelet megadásra kényszerítette. Janovszki spanyol páriban heves támadást intézett Süchting hadsora ellen és meg is verte őt. Remisvel végződött a Napier-Osiginin-téle spanyol párti, Wolf és Lewin szintén spanyol és a Mieses-Popiel orosz játszmája. Versenyzők állása a mai negyedik fordulón után a következő: dr. Olland 4; Janovszki és Mieses 3½; Marshall 3; Pillsbury, Bardeleben, Napier, Atkins és Wolf 2½; Popiel és Osiginin 2; Lewin és Gunsberg 1½; Cohn 1; Sviderski, Gottschall és Süchting 1¼; Mason 0.

— **Az elosabított gyermekek ügye.** A gyermeknőfőnök szerencsétlen áldozatainak ügyében dr. Vássonvi Vilmos beadványt intézett a rendőrséghez, melyben a szülők nevében vádat emelt *Horvát Lajosné* házmasterné és özvegy *Fabián Józsefné* mint bűnösöket és az ismeretlen tettesek ellen. s a nyomozat kiegészítésére több indítványt tesz. *Horvát Lajosné* sulyos gyanuokot terhelik. A kis leányok maguk vezették szülőiket a Hunyadi-utca 41. számú házhoz és *Horvát Lajosné* határozottan felismerették; a kis Mazur Anna le tudta írni a házmasterné lakását, sőt egyes tárgyakat is meg tudott jelölni a titkos rendőrök előtt, amelyek tényleg megvannak a házmaster lakásban. Van egy tanu, aki látta is egyszer a kis leányokat a házban. De sulyos gyanuok még, hogy mikor a kis leányok szülői megjelentek a Hunyadi-utca 41 számú házban és még egyetlen szóval sem gyanusították *Horvátné*-t, csak a kis leányok mondtak annyit: ez a néni volt! — *Horvátné* rögtön tisztaban volt a váddal s így fakadt ki: — Raffinált kis kölykök, valami urral lehetett dolgom s most rám fogják!

Tanuk igazolták azt is, hogy július 14-én egy *Fabián Józsefné* nagyon hasonló kosaras-asszony járt a házmasteri lakásban és sokáig ott maradt. Határozottan felismerték a kis leányok a kosaras asszonyt, özvegy *Fabián Józsefné* is, még a kosarára is emlékeztek. Tanuk vallották, hogy ez az asszony július 16-án az 6 10-12 éves lánykájukat a Városligetbe hívta s cukrot, süteményt ígért nekik. A leányok jogi képviselője kéri a bűnösöket letartóztatását, mert különben a nyomozat sikerrel nem folytatható. — A gyalázatos ügy méltatására a szociáldemokrata párt vezetősége vasárnapra népgyűlést hívott egybe. A gyűlés a Garay-téren lesz délután három órakor s napirendjének ez az első pontja: A kis gyermekek megrettői és a törvény előtt való egyenlőség.

— **Halálozás.** Tomkafalvi és tomkafalvi ifjú *Thomka Pál*, Zólyom város tanácsosa harmincegy éves korában meghalt Zólyomban.

Herczeg Sándor magánzó e hó 21-ikén meghalt 50 éves korában Szemes Balatonföldény. Halálát özvegye és négy gyermeke gyászolja.

Szurmay Ferenc, a kassa-oderbergi vasut tisztviselőjét sulyos csapás érte, neje szül. Valdbauer Irén egyévi házasság után ma este hirtelen meghalt. Temetése vasárnap délután 8 órakor lesz a Mozsart-utca 18. számú gyászházban.

— **Amerikai rablóátadás.** A Roch Island-vasut Denver felé robogó vonaton, mely este tíz órakor indult el Csikagóból, két vakmerő bandita merész rablóátadást intézett a vasuti alkalmazottak és az

utasok ellen. A vasuti kalauzt két revolverlővelssel leterítették s a fűtőt és a gépészt arra kényszerítették, hogy állítsák meg a vonatot. Azután ellopák a mozdonyhoz csatolt kocsin levő vasuti pénztárt s hamarosan kerekelt oldottak. A banditák egy farmer háza előtt szálltak le a vonatról, ellopák a farmer két paripáját és lóháton folytatták útukat. Mihelyt lovaik eláradtak, más lovakat loptak s így pár óra múlva nyomuk vesztet. A farmerek ugyan lövöldöztek rájuk, de a merész rablók hajaszála sem görbült meg.

— **Elpusztult kolostor.** *Montreálból* jelentik, hogy az onnan északra emelkedő hegyek között lévő laurentiani trappista-kolostor tegnap leégett. Több szerzetes csak nagy bajjal tudott menekülni az égő épületből. A kár körülbelül negyedmillió dollár.

— **Rendőri hírek.** *Miklós Erzi* 20 éves cselédleány az Oroda-utca 22. számú ház első emeletéről az udvarra ugrott. Sulyosan sebesülte a Rókus-kórházba vitték. — *Özvegy Mikusics István* Márton-hegyi-ut 7831. számú házának faszindelyes tetője kigyuladt és leégett. A tűzet a házbeliek oltották. A kár jelentéktelen.

— **Rémi mulató.** A munkálatok az új királyutcai mulatóban már oly előrehaladott állapotban vannak, hogy szeptember 6-án az etablissemment okvetetlen megnyílik. Az új igazgató minden figyelmé oda irányul, hogy a mulató összes berendezése a modern kormortall legyen összhangzásban, a fűtésberendezés teljesen újja lett alakítva. Az új vállalkozónak bizonyára sikerülni fog a budapesti közönség bizalmát és jóindulatát kiérdemelni. A pompás műsor összeállításának érdeme *Haimovici M.* művezető-igazgatóé kit sikerült a vállalat részére megnyerni; az ő személye is elég kétségessé, mert évekig saját orfeuma volt Párisban és Bukarestben és a világ legnagyobb különlegességeinek imprezáriója volt.

— **Gigányzene-hangverseny a Telefon Hírműködésben.** Ma este a Telefon Hírműködés mindazon előfőtől, kik az estét otthonukban töltik, kellemes szórakozásban részesülnek. Nyolc órától izenegyig az Enke-kávéházban játszó cigánybanda zeneszámai közötti a Telefon Hírműködés; ezen zenévitrel azonban a külföldi tözsedáriatok felolvasásakor megszakított szünet; valamint féliz órakor, amikor az est folyamán érkezett hírek és táviratok kerülnek felolvasásra.

(x) **Fratelli Detsinger** flumei és triezsi kávé-, tea- és rumbehozatali cég Budapest, Ferenciek-terén lévő raktára megnyílik augusztus 1-én.

(x) **El akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebb fölvilágosítást *Lichtblau A.* debreczeni katonai előkészítő-tanfolyamának hirdetése ad.

A fűrdői névjegyzék.

— *Levél Borszékrol.* —

Nem voltam rabszolga és nem építettem gulákat Faraó kedvéért, naglyán sem égettek meg vallásomért, a francia forradalomban nem nyaktoloztak meg, nem estem le magas hegyekről, tűzvésznek sem lettem áldozta, vízbe sem fulltam, miniszter sem voltam, hogy megbukhattam volna és sem mint angol, sem mint beer nem estem el Transvaalban. Persze, ha mindez vagy bár csak egy pár ezekből velem megtörtént volna, ma boldog ember lennék, mert nem létezném, de így létezem és a legboldogtalanabb ember vagyok a világon. El vagyok veszve! A szó legszorosabb értelmében elvesztem. Ne higgyék, hogy engem a viszonzatlan szerelem, vagy ugyanilyen kártya veszteség bánt! Oh nem. Az én szerencsétlenségem oly páratlan a maga nemében, hogy vele csak az eleven halott vetekedhetik. Mert tudják meg, hogy valóságos eleven halott, helyesebben, meghalt eleven vagyok.

Elmondom, hogy hogyan történt ez. Ha van emberszeretet az önök lelkében, segítsenek rajtam, mert egy egész család sorsa van kockán. Itt vagyok július 11-ike óta. Megérkezésem után első utam a fűrdőgondnoksági irodába vezetett, hogy ott nevemet a fűrdővendégek könyvébe — a maga rendje szerint bevezessem, hogy azután nevem a fűrdői névjegyzékben biztosan megjelenjek. Ezt nem azért tettem, mintha különös vágyam volna magamat nyomatásban látni, hiszen a nyomdafesték engem hidegen hagy, nekem pedig itt melege van szükségem. Tettem azért, mert szeretett férj és családapa, meg óvatoss ember is vagyok, a mióta feleségem léte. A feltékenység legerősebben nyilvánul, ha a szerelő szivek távol vannak egymástól és funkcionálása ilyen nagy távolságra vetekedik a Marconi találmányával. Nincsen borzasztóbb a feltékenységnél! Ismerem közvetlen — mert én is átéltem — és közvetve — feleségem után, mondatom, a közvetelt tapasztalat alapján, hogy borzasztóbb az ily feltékenységnél csak az én mostani helyzetem lehet. Megérkezésem óta ugyanis a pontla lesem a fűrdővendégek névjegyzékének megjelenését, hogy azt nyomatva küldhessem be feleségemnek — hogy lássa, hogy itt vagyok és ne higgye hogy másutt ki tudja miben járók és hogy lássa a többi fűrdővendégek névsorából, hogy engem itt nagyobb veszély nem fenyeget. Ma végre megjelent és szétosztották a fűrdővendégek nyomatott névjegyzékét július 16-tól július 18-ig.

Lázasan olvasom át a neveket egyszer, kétszer-tizszer, az én nevem nincsen a jegyzékben. Nincsen benne sem előlről, sem hátulról olvasva, és ez a jegyzék meg fog jelenni a lapokban, az én nevem onnan is hiányzik fog. Nem vagyok Borszéken, nem vagyok fűrdővendég, szóval el vagyok veszve a feleségemnek. Hogy mi lesz ebből azt csak a jószágos Isten tudja.

Már előre látom, hogy a feleségem mindenfelé fog sürgönyözni — ahol engem gyanit — (persze gyanus helyekre!), csak ide nem fog sürgönyözni és írni, mert meg lesz győződve arról hogy itt nem vagyok. Leveleimnek, innen hozzá intézett szerelmes leveleimnek nem fog biteit adni, mert azt fogja hinni, hogy azokat innen más valakivel küldtem. Ki vagyok tevé hat annak, hogy feleségemtől és kedves gyermekeimtől egy betű értesítést sem kapok ide hetekig. Hát nem kétségbeesjt állapot ez?

Mit csináljak? hazamenjek? Na hiszen ez volna még az igaz! Itt fogadna még csak az igazi pokol! Igaz, hogy akkor vesztettül megvonnék, de otthon is csak el volnék veszve. Hogyan igazoljam magamat a feleségem előtt, hogy itt voltam és itt vagyok? Az itteni fűrdőigazgatóság adna igazolványt írásban, de hát hibet-e ebben a feleségem, mikor ott a nyomtatott névjegyzék! Ennél kétségbeesjt állapotban még ember nem volt. Mit csináljak? A fűrdővendégektől nem kérhetek kollektív bizonyítványt és ha kérnék, sem adnának, mert már észrevettem, hogy a mióta a névjegyzék megjelent és elolvasták — mindenki húzódik tőlem, persze — mert nevemen mutatkoztam be tünékeny és most mindenki széhhámosnak tart.

Kétségbeesésben ma kétóra hosszat a szerelmeseim utján sétáltam, azt hittem, ott senkivel sem találkozem, hát nem folyton meg-meg zavart csendes elkeseredésbenem egy-egy — fiatal pap. Hogy megirigyeltem őket! Ők nyugodtan sétálhatnak a szerelmeseim utján, mert nőtenségi fogadást tettek és nincsen feleségük, aki feltékeny, aki egyszer életükben fűrdőre küldi őket, hogy aztán élve elveszzenek s elveszve éjjenek.

Dr. W.

A cirkusz-tröszt.

Ti, kik mindent felföldöztök Cukortrösztöt, acéltrösztöt S Isten tudja, hogy még mennyi Trösztöt fogtok resnk kenni, Mondjátok meg, tőkefik! Kezvetlenek, mint a szük! Mért nem hagytok minket békén?

Gyermekkorom bűvös álma, Emlékezembe száll ma, Szidoli, Renz, Barokaldi, A szivemből sosem hal ki, S im most telém a hir szállott Hogy a tőke összeállott, Alkotni egy cirkusztrösztöt.

A mi eddig nem szűrt szemet, Drágább lesz hát a bemenet; Sokkal drágább lesz, ó drágább Dunmer August szép világát Ezentul majd látni nekünk; A jó világ tehát letűnt, Isten véled, szép Katica!

Katicáról szól a nóta A ki férjhez ment azóta. S ki alatt, mint vaskarika Forgott a nemes paripa, Melynek reszkető szűgyére, Apró lába aig ére, A szép Carró Katicának.

Nem látunk már többé téged, A cirkuszok trösztje véget, — Barokaldi öreg lova, A mikor jársz ide s tova, — (Hogy kollégám, — én is zengem) Funerális megütében, Nem látunk már többé soha.

Pedig milyen szép volt egykor, Déiben, este, szürkületkor, Tíz krajcárért első helyen, Hol az ember fel se keljen, Látni, mint fogad szót a mén, Barokaldi ha odamén, Kedves, görbe lábaival.

Mindezeknek most már vége! Arcom szegénylőt kére, Mikor a hir telém szállott: Hogy a tőke összeállott. Alkotni egy cirkusztrösztöt.

NYÁRI ÉLET.

A fiumei cápa.

— Jelenet. —

(Az öreg cápa dörmögve érkezik haza)

A cápáné: Nos, Tivadar?

A cápa: Hagyd el, kérlek. Az élet csupa bosszuszag.

A cápáné: Mi bajod?

A cápa: Ez nem élet. Inkább vagyok a Földközi tengerben hering, mint Fiumében cápa. Kérni fogom áthelyezésemet.

A cápáné: Miért?

A cápa: Kinevetnek, folyton kinevetnek! Akármikor jelenek meg, rámröhög az egész parti publikum és a gyerekek kiflit dobálnak felém, azt kiabálva, hogy: „nini, a fiumei cápa!”

A cápáné: Téged az újságírók tettek tönkre, Tivadar.

A cápa: Valószínűleg. Senki előtt nincs tekintélyem. Senki se vesz komolyan. Mindenki röhög rajtam. (Csöndesen sir.)

A cápáné: Ez borzasztó!

A cápa: Akárhol ütöm fel a fejemet, az emberek szája mosolyra húzódik. Kinevetnek, nem hiszik el, hogy létezem... hát hiába! Ez már a végzetem. Érzem, hogy nyári állat vagyok...

A cápáné: Hát cselekedjél úgy, hogy komolyan vegyenek!

A cápa: Azt is megpróbáltam.

A cápáné: Nos, és?

A cápa: Hiábavaló. Elnyeltem egy kis fiút a szülők majd megpukkadtak a kacagástól, az újságok kialsultak és egész Abbazia a nevetéstől földökölve kiabált: „Hahaha! A fiumei cápa! Hehehe! A fiumei cápa!”

A cápáné: Harapd őket.

A cápa: Bányák is azok! Az egyiknek tőből leharaptam a jobb lábát, hát mulatót rajtam. Ugy vagyok, mint a cirkuszi clown, akin akkor is nevetnek, amikor igazán hasbadósít a másikat. Ugy vagyok, mint Mark Twain, vagy mint Sipulusz: akármit mondanak, a publikum kötelességének tartja nevetni rajta. Pedig én nem vagyok humorista! Én komoly cápa vagyok!

A cápáné: Na, olyan nagyon komoly nem vagy.

A cápa: Te is, fiam, Brutus? Ah, mért nem születtem az Atlanti-Oceánban, most reszketnének tőlem az emberek!

A cápáné: Bizony, ez baj.

A cápa: Itt mulatnak rajtam. A lapok azt írják rólam: „Itt a nyár, megjött a fiumei cápa.” Hát mi közöm nekem a nyárhoz? Nem vagyok én télen is cápa? Mi közöm nekem Fiuméhez? Nem vagyok én Helsingforsban is cápa? Mért van az, hogy máshol fogvaogva néznek rám az emberek, itt meg uborkakkal hajjálnak meg, ha kidugom a fejemet. Őh! — Mi van vaoszára?

A cápáné: Újságíró.

A cápa: Ah, mi az, egy újságíró! (Dühösen): Miért nénsz Bern mellett tenger! Most odaszárm és felfalnám az egész sajtókongresszust!

— o. —

FŐVÁROS

(*) **Fiókgyimnáziumok.** A közoktatási miniszter ma leírta a fővárosban, hogy az állami gimnáziumok zsúfolva vannak s a törvény ellenére kénytelenek egy-egy osztályba hatvan tanulóval többet fölvenni. A miniszter parallel osztályok ióllállításával akar a bajon segíteni. A Ferenovárosban a Mester-utca környékén s Ó-Budán a Lajos-utóban akarja a miniszter a parallel osztályokat iólláítani, de a büdzsetjében ninosen rá iedezet. Arra kéri tehát a fővárost, hogy a Ferenovárosban is. Ó-Budán is engedjen át díjmentesen két iskolaszobát, egy tanári szobát s egy tanácskozó szobát.

(*) **Ebésárlat.** Az V. kerület területén egy veszett ebet találtak. Az előjáróság ezért negyvennapos ebzárlatot rendelt el.

SZÍNHÁZ, ZENE

**A Magyar Színház új igazgatója. A Magyar Színház igazgatósága hivatalosan jelenti, hogy művészeti igazgatójává szerződtette Zoltán Jenő hírlapíró-kollégánkat. Az új igazgató az októbertől kezdődő játéktrendbeli átalakulás alkalmával kezdi meg munkásságát a színháznál, amelynek a vezetésében Leszkay András bérlőigazgatóval együtt fog működni. A Magyar Színház regíme-jébe Zoltán Jenő működésével friss szellem, invencióban való gazdagság és finom ízlés vonul be. Erre biztosítékot ad az új igazgató

eddig munkássága, művészeti törekvései, buzgóssága és alkotóereje. Az elmúlt szezonban megteremtette és sikerre vitte a magyar varietét, a Tarka Színpadot, amelynek az orléumok megmagyarosítása körül már eddig is jelentős érdeme van. Külföldi utazásai során lelkiismeretes gondossággal tanulmányozta Zoltán Jenő mindannyiszor a modern színpadokat, e tapasztalatait bizonyára helyes gyakorlati érzékek fogja most már érvényesíteni. Terveiben készleges társa Leszkay András, az avatott és biztos kézü szakember akinek eltökélt szándéka a Magyar Színház újáteremtése, aminek a teljes sikerét művészeti szempontok és a közönség egyaránt óhajtják.

**A Nemzeti Színház új tagja. Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója tudvalevőleg a színházhoz szerződtette Töröknek Delli Emmát, a Víg-színház volt kiváló tagját. A szerződés értelmében a kitűnő művésznő július 1-étől tagja a színháznak.

**Küry Klára vendégjátéka. Marienbadból jelentő levelezőnk: Az itt időző közönségnek, amelynek valóságos nemzetközi jellege van, pár nap óta nagy művész öröme telik Küry Klára kisasszony vendég-szereplésében. Tegnap a Katalin operettben, előző nap a Nebátvívárgásban és első alkalommal a Jonathán Molly szerepében tapsolta és ünnepelte az elragadtatót közönség, amely estéknél szorongásig megtölti a színház nézőterét és hangos tetszése minden jelével, rengeteg tapsokkal, virággal tüntet a kiváló művésznő mellett. A publikum, amely ezen a híres fűrdön a legkülönbözőbb nemzetek sorából rekrutálódik, egy egészen kivételes mértékű talentumot ismert meg Küry kisasszonyban és a nagyszámú magyar vendéggel versenyt ünnepli a budapesti közönség dédelgetett kedvencét. Jóllehet az itteni díreklói a helyőrákat jóval fel emelte, a színház minden ülőhelyét napokkal előbb elkapkodják. Zajos és rendkívül meleg volt tegnap a Béli-Fejér-operett fogadtatása, amely Küry Klára kisasszony marienbadi tényes estéivel ismét új színpadra juttatott egy magyar zenés munkát.

**Városligeti Színkör. Szombaton Bokor József eredeti víg operettje, A kis alamuszi kerül színre a Városligeti Színkörben. A ióbb szerepekét Csongory Mariska Orsy, Hajós, Várady, Mátyra, Szentcs, Pázmán, Gömöri, Sz. Nagy, Gabányi és Jaskay játszzák. — Hétfőn üli meg Feld Mátyás énekes bohózata: A demokrata huszonötödik előadása. amelyet eddig zsutlót házak néztek végig. — A jövő hét végén premiére lesz, előadják Ziehrer A három kivánság című operettjét.

**Katalin. Béli Izor és Fejér Jenőnek a Népszínházban nagy sikert aratott Katalin című eredeti operettjük a jövő héten kerül először színre a krisztinavárosi színkörben. A nagysikerű operettből napról-napra lelkiismeretes gondnal és nagy buzgóssággal folynak a próbák. Katalin című szerepét Anday Blanka, Germain hadnagytot pedig Perényi Margit fogja játszani.

**Az ember tragédiája. Az ember tragédiája holnap, szombaton kerül színre a krisztinavárosi színkörben. Krescsányi igazgató új díszleteket íestetett a darabhoz, melyek nagyban fogják emelni a nagyszabású drámai mű hatását. Adámot Thury Elemér, Évát T. Hadrik Anna, Lucifert Kétheay Lajos játszza, a ióbbi szerepekben a színkör művészeti személyzetének összes tagjai foglalkoztattak.

**Béjane Dél-Amerikában. Béjane asszony Dél-Amerikába utazott s néhány nap múlva meg is fog érkezni Rio de Janeiroba, ahol megkezdi vendég-szereplését. Rio de Janeiroból Buenos Ayresbe, Montevideoba és Saint Paulba utazik s a Zazaban, Sapphoban, a La Robe Rougeban, a Madame Sans-Géneben és a Kaméliás hölgyben lép fel.

*Franchetti új operája. Franchetti Albert most Olaszország legszorgalmasabb zeneköltője, a mult színházi szezonban egy Germania című operája került színre, új operája pedig a jövő szezon udjónsága lesz. A négytelvonásos zenemű szövegét Sardou Fedorája nyomán Luigi illica írta.

MŰVÉSZET

□ A Zsolnay-szobor odísszeája. A pécsi Zsolnay-szobor, amelynek a fogantatása telivér művészeti botrány volt, újabb fejezettel gyarapítja az ügy fordulatait. Strobl tanár ugyanis, miután máséi éven át halogatta, hogy elvállalt megbízatásának eleget téve, bemutassa a szoborbizottságnak a Zsolnay-szobor mintáját, most arról értesítette a bizottság elnökét, báró Fejérváry Imre főispánt, hogy a megbízatásnak nem tehet eleget... Az ügy érdeméről a Pécsi Napló ezt írja: Miért mondott csak most le Strobl tanár és nem ezeltől egy és fél évvel, arra nem találunk, amint hogy nem is találhatunk magyarázatot. Jól tudjuk, hogy nem nyereszkeedésből vállalta el annak idején a szobor kivitelére vonatkozó megbízatást, mert hisz a rendelkezésre álló összeg nem áll arányban azon díjakkal, amelyeket Strobl Alajos nagyobb-szabású alkotásai után kapni szokott. Kizárólag elhunyt nagyunk, Zsolnay Vilmos iránt érezt

kegyelete volt tehát döntő, hogy nagymérvű elfoglaltsága mellett is készséggel elvállalja a megbízást. Sőt, mikor budapesti értesüléseink alapján annak idején megirtuk, hogy Strobl Alajos nem készítheti el a Zsolnay-szobrot, azt Stroblék határozottan megcáfolták. És most, máséi év után, mikor közelebb lejár a legutóbb kitűzött utolsó batáridő, mely alatt a tervet be kellene mutatni, mikor Schulek Frigyes tanár is elkészült már a szobor talapatának miniatűr tervezetével, most mond le a megbízatásról Strobl Alajos, kit nagyra-becsülünk, mint kiváló művészt, de igazán sajnáljuk, hogy a mi szobrunkat, mely majdan büszkeséggel tölti el városunk minden lakóját, választotta ki primadonna szeszélye tárgyául. A szobor-bizottság elnöke a további teendők megbeszélése céljából augusztus 6-ikának délelőtti tízenegy órájára egy behívta a végrehajtó-bizottságot. Most előreláthatólag más szobrászt fognak a szobor kivitelével megbízni, mert újabb pályázat kiírásának most már alig lenne értelme.

SPORT

*Labdarugás. A Magyar Testgyakorlók Körenek első csapata e hó 27-én, vasárnap mérkőzik az Athletikai Klub és Műgyetemi Football Klub játékosaiól alakult Margitszigeti Labdarugó Csapattal a margitszigeti pályán. Érdekes mérkőzésre van kilátás, mivel az ezidei másodosztályú bajnokság egyik komoly jelöltje méri össze játékbéli képességét egy erős, kombinált csapattal, mely csak a minap verte 3 : 0 arányban a Postásokat. A mathe délután 1/6-kor kezdődik.

*A Liverpool Cup. Meglepetéssel végződött ma délután Angliában a Liverpool Cup, amelyre nálunk is számos fogadást kötöttek. A verseny favoritjai, Wabun és Fighting Furley ugyanis vereséget szenvedtek és a győztes Glasalt lett. A részletes eredmény a következő:

Liverpool Cup. Tízszetleddj és 1200 font st. Handicap. 2200 mér. Lord Derby 4 é. p. k. Glasalt 50 1/2 k. (lov. Maher D.) első. Dr. Lindemere 4 é. p. k. Congratulation 51 k. (lov. Hardy) második, Sir Thursby 5. é. p. m. Fighting Furley 40 1/2 k. (lov. Lane W.) harmadik; azután a 6 é. Glenart 50 k., id. Squire Jack 47 1/2 k., 4 é. Wabun 47 k. Fogadások: 7 : 1, 6 : 1, 2 : 1.

*Lóverseny Tátra-Lomniczon. A Tátralomniczi lóversenyek eredményét a budapesti közönség a Telefon Hírmondó útján tudhatja meg leg hamarabb. A szerkesztőség kiküldött tudósítójának távirati jelentése alapján este fél 10 órakor az összes futamok eredményeit közli a Telefon Hírmondó. A felolvasás kezdetét riadójel előzi meg.

Nyilttér.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-u. 2.

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Egyéves önkéntesek

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-u. 2.

Diskrét betegségek előfordító gyógyító-intézete Budapest, Teréz-körút 44. Dr. Mizner Tivadar személyes vezetése alatt, nyitra egész nap. Ellenőrt kiváló gyógyhatású modern intézet ideg-, neml-, vérbetegségek és gyengességi állapotok, impotencia gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredményt folytán, honorárium teljes gyógyulás után szétendő. Prospektus és levelekre értesítést díjmentesen küld az intézet.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Szűnet a büntetőtörvénysséken. Zsitvay Leó törvényész elnök ma kezdte meg nyári szabadságidejét. Távollétében az elnöki teendők Csatár István ítélőtáblai bíró, a vádatános elnöke László, aki ma megkezdte hivatalos működését.

§§ Egy adófizető polgár. A mult hó 19-én este nagy botrányt csinált az alsó-erdősor-utcai Zöldkorszorú-vendéglő előt egy itas ember. Lármázott, kiabált úgy, hogy egy rendőrnök osztre kellett őt inteni. A figyelmeztetés nem használt, sőt a rendőr közbelépése még jobban ingerelte a nekidühösödött embert.

— Mit akar maga tőlem? Én adófizető polgár vagyok, engem ne oktasson! — kiabálta vissza a rendőrnök, aki végre kénytelen volt bekisérni a lármás polgárt a kerületi kapitányságra. Itt meg folytton szidta a miniszteriumot, aztán a királyt is. A kerületi kapitányság nyomban feljelentette a berugott embert királysértés vétségéért. Kiderült azonban, hogy Haus Andrásj sohasem volt adófizető polgár, hanem rovott multu, a főváros területéről örökre kitiltott csavargó, akik csak pár nap előt toloncoltak vissza Rákosszabára. A mai tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem emlékszik semmire

sem, mert nagyon részeg volt. Védekezését megerősítették a rendőrök is tanuvallomásaikban, mire a törvényszék felmentette a királysértés vétsége alól, ellenben két rendbeli kihágásért a törvényszék 80 napi elzárásra ítélte a vádlottat. Mivel ezt a büntetését kitöltöttnek vették a vizsgálói fogság átal, Haus nyomban szabadiára került.

Válás előtt.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bécs, július 25.

A Wieden-kerületi járásbíró előtt ma egy válás drámai részletekben gazdag ouverturje játszódott le. A hallgatóságnak fenntartott padsorok kilenc óra-
kor már teljesen megteltek és a teremszolga alig tudta az érdeklődőket az ajtónál föltartóztatni. Valamennyien azt hangoztatták, hogy joguk van a tárgyalás meghallgatására akár van hely, akár nincs, mert meghívót kaptak. És fölmutatták az elegáns meghívókat. A szokatlan és érdekes meghívó ilyen:

T. c.

Tudatom önnel, hogy POLLACSEK EUGÉ-
NIA, WURMBRANDT VILMOS gróf és LAK-
NER LAJOS budapesti huszártiszt ellen
július 25-én délelőtt 9 órakor kezdődik a vég-
tárgyalás a Wieden-kerületi járásbíró előtt,
házasságtörés miatt.

Ez a meghívó szétment Bécs városában és ló-
dút is a közönség az attrakcióhoz. A válás előzené-
jében a vádolt szerepét Pollacsek József bécsi gazdag
kereskedő felesége játszsza.

(A férj panasza.)

Pollacsek följelentésében elmondja, hogy felesé-
gét 1891-ben családja akarata ellenére vette el,
de anyagi okokból, mert felesége nagy fényűzést
folytatott, házasságuk folyamán gyakran voltak
differenciák, azonban felesége hitvesi hűségében
egy pillanatra sem kételkedett. Csak ez évi márci-
usban jött rá, hogy ebben a tekintetben is van oka
feleségével elégedetlennek lenni. Pollacsek március
14-ikén tramway-koosin ment a Ringen, amidőn egy-
szerre megpillantott egy bérkoost, amelyben felesége
ült egy ismeretlen férjjel. Pollacsek leugrott a
tramway-kocsiról s az ott álló automobil-bérkoosiba
szállt és feleségének nyomát követte. Ez a nyom el-
vezette Pollacseket egy teaszalonba s Pollacseknek
rendkívül meg volt rémülve, amidőn férjét megpillan-
totta. Pollacsek azonnal rávetette magát felesége kísé-
rőjére, Lakner Lajos, budapesti magánzóra s dulakodás
közben mind a ketten revolvért vetek elő, amelylyel egy-
másat megfenyegették. Végre rendőrök léptek közbe s
a két veredő embert a rendőrségre vitték. A tisztviselő
éppen kezdeni akarta kihallgatásukat midőn egészen
váratlanul berohant Pollacseknek és csodálkozását fe-
jezte ki, hogy Pollacsek Laknerre féltékeny; biztosít-
otta férjét, hogy Laknerhez semmi köze nincsen,
mert nem neki, hanem testvérének udvarol. A férj
kibékült feleségével.

(Éjjel a villában.)

Pollacseknek néhány héttel ezelőtt öt éves leány-
kájával nyári tartózkodásra Mondseeba utazott, ahol
férje számára a Waldeck-villát bérelte ki. Pollacsek
csak július elején utazott oda s felesége már az első
napon azzal a hírrel fogadta, hogy Lina: ben élő test-
vére megbetegedett és hogy hozzá fog utazni. Az
asszony el is utazott, de Pollacsek a villa kertjében
megtalálta egy levélnek hátrahagyott darabjait,
amelyekből összeállításuk után megtudta, hogy a levél
Laknertől eredt. Pollacseket ez a levél nagyon meglep-
te, mert hiszen felesége megesküdött neki, hogy
Laknerhez semmi köze nincsen, de a férj gyanuja
bizonyossággá lett, a midőn kevéssel több tanuja
volt egy beszélgetésnek, amelyet két Mondseeban
lakó bécsi ember, aki őt nem ismerte, folytatott.
Egyikük ezt mondta:

— Mondhatom, derék asszonyka! A mikor a
férje megérkezik, akkor ő a szeretőjéhez utazik.

Pollacsek erre komolyan kutatta a dolgot, s
így megtudta, hogy Lakner nagyon gyakran volt fele-
ségének vendége a Waldeck-villában. Pollacsek
Bécsbe utazott, hogy magához vegye szolgáját. Pol-
lacseknek ezalatt megtudta, hogy férje elutazott Mond-
seeból s ezért visszautazott a villába. Valószínűleg
azt hitte, hogy Pollacsek hosszabb ideig marad Bécs-
ben, de férje szolgájával már június 13-án visszaér-
kezett Mondseeba, a nélkül, hogy feleségének sejtelve
lett volna róla.

Este volt. Pollacsek szolgájával behatolt az
ebédlőbe. Felesége Laknerrel terített asztalnál ült.
Pollacsek revolverrel nekirohant Laknernek, aki szin-
tén revolvért vetett ki zsebéből. Dulakodás támadt,

amelynek folyamán Laknertől elvették fegyverét
s őt magát kötéllal megkötötték. Pollacsek ezután
kutyakorbácsot vett ki zsebéből s fél óra hosszán ütötte-
verte Laknert. Pollacseknek egyszerre térdreborult s
azt mondta férjének, hogy vallomást akar tenni. Pol-
lacsek a feleségével egy mellékszobába ment s az
asszony ott elmondta neki, hogy Laknerrel már férj-
hezmenetelő előtt szerelmi viszonya volt s hogy ez a
viszony azóta nem szűnt meg. Pollacsek e vallomás
után szabadon bocsátotta feleségét és Laknert, akik
éjjel egy óraker elhagyták a villát.

Pollacseknek vádat emelt férje ellen, zsarolással,
veszedelmes fenyegetéssel és a személyes szabadság
megszorításának büntetvével vádolta. Az asszony egé-
szén másként adja elő a dolgot, mint Pollacsek. Azt
mondja vádiratában, hogy Lakner mint vendég volt
nála; kilenc óraker bejöttéltek a vacsorát, amidőn
egyszerre kinyitott az ajtó s Pollacsek megjelent
a szolgájával. Mind a kettőnek revolver volt a
kezeben. Pollacsek kutyakorbácsal ütötte őt s min-
dig arra ügyelt, hogy az ütés arcon érje. Aztán arra
kényszerítette, hogy levágja a haját, végül megkötö-
zte a kezét s esküjét vette, hogy a tőba fog ugrani.
Az asszony rimánkodott, hogy előbb gyermekét
akarja látni, erre férje feltaszította a lépcsőn s utköz-
ben folyton ütötte, úgy hogy végre elájult. Polla-
cseknek azt mondta, hogy kierőszakolt vallomása nem
igaz s végül eladja, hogy úgy sikerült elmenekülnie
hogy kiugrott az ablakon s meztelb és meztelenül
mert férje bántalmazás közben ruháját is letépte, egy
barátnőjéhez menekült. Pollacsek visszahozatta s újra
bántalmazta.

Lakner, aki Pollacseknek vádjához csatlakozott,
eladja, hogy Pollacsek belépésekor nekiment és azt
mondta, hogy közönséges tolvajként le fogja tartózt-
tatni, nehogy feleségét kompromittálja. Minthogy
Pollacsek revolverrel fenyegetőzött, ő is revolvért
rántott elő s dulakodás támadt közöttük és a szolga
között, amelyben mind a hárman az ebédlő-asztal alá
kerültek. Pollacsek és szolgája revolverükkel véresre
verték Lakner fejét, aztán fojtogatni kezdték, úgy,
hogy végül elvesztette eszméletét s a szolga arra
használta föl állapotát, hogy elvette revolverét s meg-
kötözte a kezét. Pollacsek előbb feleségét aztán Lak-
nert véresre verte a kutyakorbácsal. A szolga le-
nyírta Lakner haját és fél bajuszt. Midőn végre el-
mehettek, Lakner Pollacseknek szállóba vitte, ahol
jeges borogatást tett fejére és mellére. Az asszony
négy napig volt orvosi kezelésben. Egész teste tele
volt nyitott sebbel. Pollacseknek képviselője jelentette,
hogy az asszony házasságtörés miatt tesz vádat férje
ellen s hogy gróf Wurmbrandt is becsületsértés miatt
tesz vádat Pollacsek ellen.

(A tárgyalás.)

A tárgyalásra harminc tanút idéztek meg, jobbra
szállótulajdonost, szobalányt és pinéért Pollacsek ki-
vántására az elnök három gyorsírórt rendelt a tárgya-
lásra. A meghívók nem tévesztették el hatásukat,
óriási közönség tolongott a folyosón, de csak egy
része jutott be a terembe. Legelőször Pollacsek jelent
meg s kevéssel utóbb megérkezett Lakner. Pollacsek-
nek óriás bajusza van, míg Lakneré a június 18-iki
események következtében még nagyon rövid. Lakner
mellett detektív foglalt helyet.

A tárgyalás kezdetén dr. Ellbogen, Pollacseknek
képviselője orvosi bizonyítványt mutat be, amely szer-
int Pollacseknek beteg s nem jelenhetik meg a tár-
gyaláson.

Pollacsek: Ragaszkodom az asszony elővezetésé-
hez s kérem a törvényszéki orvos kiküldését annak
konstatálása végett, vajjon csakugyan beteg-e.

A törvényszék teljesítette Pollacsek kívántását
s Pollacseknek egy óra múlva megjelent a teremben.
Eladta, hogy nagyon beteg s erre az elnök elren-
delte, hogy szék helyett pamlagot adjanak neki. Pol-
lacseknek junói alak, gyönyörű arca, világosbarna
hajjal. Fekete selyemruhát és széles fekete kalapot
viselt. Az elnök mindenképp Pollacseknek hallgatta
ki, aki 1872-ben Dűbingenben született, katolikus és
magánvagyonos van. Lakner harminchárom éves, nőt-
len magánzó, azelőtt buszártiszt volt.

Az elnök mérsékletre és nyugalomra intette a
feleket, aztán fölszólította a jegyzőt, hogy olvassa
fő a vádiratot.

A vádirat fölolvassása után a tanukat hallgatták
ki. A legérdekesebb vallomást Pollacsek tette. El-
mondta a villában lefolyt szörnyű éjszakát minden
drámai részletével.

— Mikor a feleségemtől kérdeztem — ugymond
— hogy Lakner-e az első ember, akivel dolga van,
megdöbbentő dolgot mondott. Bevallotta, hogy hét év
óta van viszonya gróf Wurmbrandtal. Minderről
néhány nap múlva meg is győződtem. Főlmentem
ahhoz az orvoshoz, akibe a feleségem gyakran járt.
Mint budapesti ügyvéd mutatkoztam be és elmondtam,
hogy egy kilenem egy törvénytelen gyermeket akar

adoptálni s ehhez kérem a segítségát. Az orvos kér-
désére megjegyeztem, hogy a törvénytelen gyermek
apja gróf Wurmbrand. Mire az orvos elszólta magát,
mondván:

— Hja, erről tudok, az anya Pollacseknek...
Így tudtam meg a szomorú valóságot.

(Az ítélet.)

Éjfél felé járt az idő, mikor a bíróság kihirdette
az ítéletet. A bíróság Pollacseknek és Laknert két két
hónapi fogságra ítélte, gróf Wurmbrandot pedig fölmen-
tette. Az elítéltek föllebeztek.

VIDÉK

— (Jubilálók község.) A temesmegyei Károly-
falva község fennállásának 100 éves jubileumát akarja
megülni szeptember 7-ikén. A község németajku, ha-
zaftas érzelmű polgárai nagy tisztelettel viseltetnek
Damjanich János 48-as tábornok emléke iránt, ki a
községet a szabadságharc idejében a ráccokkal szem-
ben megvédelmezte. A község a tábornok emlékére
a falu sétatertjét Damjanich-ligetnek nevezte el és a
jubileumra a tábornok özvegyét meg fogja hívni.

TÁVIRATOK

Drezda, július 25. György király a mai nap leg-
nagyobb részét ágyon kívül töltötte. A király állapo-
tának javulása örvendetesen halad, úgy hogy a király
ma ismét részt szándékozik venni a közös ebéden.

Az olasz király Franciaországban.

Róma július 24. Viktor Emánuel király valószí-
nűleg az alpesi hadgyakorlatok alkalmával fogja
Loubet elnököt meglátogatni. Loubet a látogatást Nápoly-
ban fogja visszaadni.

Olasz hadihajók tripoliszi vizeken.

London, július 25. A Reuter-ügynökség jelenti
Tripoliszból: A Sicilia, Umberto, Varese, Garibaldi és
Agorat olasz hadihajók ma ideérkeztek.

Délafrika.

London, július 25. A Timesnek jelentik Joban-
nesburgból: A kormány elhatározta, hogy a boerok
közül kiválaszt néhány kiváló gazdát és az angol
gyarmatokra küldi őket a földművelés jobb módszerének
tanulmányozására. Az első csoport a jövő héten megy
Kanadába, a második Ceylonból Ausztráliába és Uj-
Zélandra küldik. Azt hiszik, hogy november végéig
a hadifoglyokat mind haza szállítják.

Az olasz borvámzáradék.

Bécs, július 25. Az alsó-ausztriai tartomány-
gyűlés mai ülésén Steiner és társai azt kívánták, hogy
az olasz borvámzáradékot teljesen töröljék el és ne te-
gyék illuzóriássá a záradék megszüntetését más ren-
dekezesek felvételével.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, július 25. A tőzsdékamarának ma Lieben
Lipót alelnök elnöklésével tartott első ülésén elhatá-
rozták, hogy pártolólag terjesztik fel a pénzügy-
minisztériumhoz a magyar jelzálogbanknak 4%-os
községi kötvényeinek jegyzése iránt beadott kér-
vényét.

New-York, július 25. (Terménytőzsde.) (Zárlat.)
Gyapot: New Yorkban helyben 9.— (9 1/2). Juliusra
8.40 (8.88). Októberre 7.77 (7.72). New-Orleansban
helyben 8 1/2 (8.10/16). — Petroleum: Stand white New-
Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphában
7.15 (7.65). Refined in Cases 8.60 (8.60). Credit
Balances at Oil City 1.22 (1.22). — Zsír: Western
steam 11.10 (11.05). Rohe és Brothers 11.25 (11.25). —
Tengeri irányzata gyenge. — Juliusra 70 1/2 (71.—).
Szeptemberre 68 1/2 (64 1/2). — Dec.-re 51.— (51 1/2).
Buza irányzata gyenge. — Piros ősz helyben
80 1/2 (80.—). Juliusra 81 1/2 (81.—). Szept.-re 76 1/2
(77.—). Dec.-re 76 1/2 (77.—). Májusra 78 1/2 (78 1/2).
Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). —
Kávé: sair Rio 7. sz. 5 1/2 (5 1/2). — Jul.-ra 5.25 (5.20).
októberre 5.15 (5.20). — Liszt: Spring Wheat
clears 2.95 (2.95). — Kukor: 2 1/2 (2 1/2). — On: 29.22
(29.12). — Rész: 11.85—11.95. (11.85—12.95). — (A
zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 25. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza
irányzata engedő. — Juliusra 76 1/2 (76 1/2). —
Szept.-re 71 1/2 (72 1/2). — Tengeri irányzata állandó.
Szept.-re 60 1/2 (61 1/2). — Zsír: Szept.-re 10.92 (10.80).
— Okt.-re 10.55 (10.45). — Sealcona short clear 11.11
(11.12). — Sertéshús: Szept.-re 17.87 (17.55). — (A
zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Férfi szerelme...

Férfi szerelme színpompás virág;
Asszony szerelme egy egész világ.

A férfi vágya hány rózsát letör;
Nőnek maga a tüske is gyönyör.

A férfi nyitott szemekkel szeret;
A nő behunyja s minden mást feled.

Férfi szerelme lázas, dőre vágy;
A nő szerelme mindent adni vágy.

Ó, a férfi is áldozhat sokat,
De olárán — a nő az áldozat.

Lehet szerelme lelkének fele;
Másk felével éhét nükülte.

Nőnek szerelme a lélekzete,
Az élete is kiröppen vele.

Férfi csalódik, búsul — és feled;
A nő csalódik, s akkor is szeret.

Az egyik észak, a másik naprelet:
Ez a kettő ugyanaz nem lehet.

Mily szegény is a nyelv, én istenem,
Mindkettőre egy szó van: — szerelm!

M. Kornis Aranka.

+ A porosz trónörökös Bécsben, 1869-ben.

Stosch Albert porosz tábornok és tengerenagy emlékiratainak egy részét közli most a „Deutsche Revue”. Ez a rész a porosz trónörökösnek 1869-iki bécsi tartózkodásával foglalkozik, mikor kíséretével Bécsen keresztül a Suez-csatorna megnyitására utazott. A bécsi tartózkodás azért bír érdekességgel, mert három évvel 1866 után történt. Október 7-ikén a következőket jegyezte fel Stosch:

Ötödikén este elhagytuk Badent. Münchent csak érintettük. Salzburgban egy osztrák diszszázad volt. A férfiak feltűnően kicsinyek. Linzben ismét diszszázad, gyalogság, szőke esetek, szép emberek. St-Pöltenben ismét diszszázad; lengyelek, hatalmas, derék emberek. Itt vált bennünket a császár, fogadtatás nagyon szívélyes. A Burgban a trónörökös részére berendezett termekben gyűlt össze az udvar. A császárné állt legelő. Ez olyan megjelenés volt, hogy ily csodaszépet még sohasem láttam. Egészen fehérben volt, minden dísz nélkül, ragyogó, szép szemekkel. A császár érintkezése a trónörökösrel általában barátságos volt. A multat csak annyiban érintette a császár, hogy köszönetét fejezte ki a trónörökösnek azért a pajtási barátságért, melylyel a sebesült

osztrákokat körülvevették. A többi társalgás nem volt érdekes.

Október 8-ikán a következőket jegyezte fel:

A nap tíz órákor kezdődött a császárnál és császárnénál tett látogatásokkal. Az előszobában egy óra hosszán beszélünk az udvari emberekkel. Elmondták, hogy a császár mindig reggel öt órákor kel, nyáron még korábban, egyedül élvezete a vadászat, máskülönben nagyon örömmel él a vadászat. A főhercegnél tett látogatásaink kereszteltek egymást a főhercegek látogatásaival. Délután három órákor Beustot fogadtuk. A társalgás jelentéktelen dolgokról folyt eleinte, míg Beust a politikára nem terelte.

— Egy feladat van — mondá — Ausztria külföldi nemzetségei között közvetítő szerepet játszani és a kiegyenlítő szerepet játszani; ennél a német tartományokra való figyelemmel a déli Németországgal az összeköttetést fenn kell tartani. Ha ezt meg akarja lazítani, a németek, akik legtekintélyesebb részét képezik Ausztriának, ellenségei lennének. Az agresszív politika ellensége, csak békét akar.

Ezenkívül Beust szükségesnek tartotta belviszonyokban a szabad sajtót. Természetes, hogy e mellett sok kellemetlen irnak, de ezért a kormányt felelőssé tenni nem lehet. Ezt figyelembe kell venni a porosz kormányknak. Bismarck iránt sem viseltetik ellenszenvvel, mert törekvése mindenki jó lábán állni.

Summa: Nem jelentékeny; meg is nagyon tájékozott. O Ausztriát nem menti meg,

Ezután a helyőrség tábornokai és ezredesei jöttek tisztelegni. Az urak egész csoportja jó benyomást tett. A háboru egy csomó derék elemet hozott felszínre. Ezután jött a dícsőségteljes Tegethoff a tengerészekkel.

Október 9-éről a következőket írta: Tegnap küldtem a királynak egy hosszú jelentést, ami sok munkát adott. Közben láttam a nagy sítődét, amely két millióba került és hasznavehetetlen, kaszárnyákat, az arzenált a szép fegyvermuzeummal, egy csomó új utat, de szépnek csak a császárnét találtam itt.

A trónörökös Giskrád fogadta. A társalgás sokkal mélyebb és jelentékenyebb volt, mint Beusttal: „Ez az osztrák jelen'eg az egyedüli, aki a kiegyezést meg tudná csinálni. Németország egyesítése a poroszokkal az élen szükséges; később Németország és Auszria szövetsége Európa fölött uralkodhatna.” Az itteni tartózkodás nagyon jó telt el. Azt hiszem, hogy a világ elégedett és ha nem is közzükünk paktumot, de ez lehetségesebbé lett. Kilenc órákor Velence felé.

A trónörökös jelentésében október 13-ikáról a következőket vannak:

Mivel szándékom volt mostantól inkognitóban utazni, a császár hosszú látogatást tett nálam, mielőtt elhagytam a Burgot; egyuttal közölte velem, hogy e hó végén a Dunán és a Fekete-tengeren le Konstantinápolyba megy. Ez a hír ugy a bécsi udvarra, mint

reám meglepő volt. Nem tudom, hogy nem ellenem irányul-e ez és az északnémet zászló ellen. Mindenesetre az a kötelességem, hogy a császár előtt Konstantinápolyba érkezésem, hogy a fogadás összes tiszteleteit teljesen élvezhessem.

+ A földrendések esztendeje. Az 1902-ik esztendő első fele gazdag volt földrendésekben. Az alábbi összeállítás világos képét adja annak, hogyan járják be a földrendés hullámai az egész földet. Kiseb-nagyobb földrendések voltak:

Január	12.	Uj-Skóciában
"	15.	Horvátországban
"	16.	Mexikóban
"	24.	Lisszabonban (Portugalia)
Február	16.	Oroszországban (Semaha)
Március	13.	Törökország (Csangerien)
"	29.	Olaszországban (Lucca)
Április	18.	Guatemalában
"	29.	Izlandban
Május	3.	Martinique (Nyugat-India)
"	3.	St. Vicent (Nyugat-India)
"	5-8.	Spanyolország (Muveaux)
"	6.	Franciaország (Bordeauxtól délre)
"	10.	Washington
"	13.	Horvátország
"	13.	Mexiko (Pic di Colima)
"	18.	San-Francisco
"	20.	Florida
"	22.	Franciaország (Creusot kerület)
"	28.	Kap Peninsula
"	28.	Görögország
Junius	3.	Olaszország (Viletri)
"	3.	Oroszország (Baku)
"	4.	Chile (Chaco)
"	9.	Cheshire
"	12.	St. Vincent (Nyugat-India)
"	14.	Szicilia
"	18.	India (Himalaya)
Julius	5.	Törökország (Szaloniki).

+ Humbert-zálogosd. Ha már a Humberték száz millióból egy sous sem térült meg, s ők maguk is még az ismeretlen tartózkodás gonoszítóvők díszes gárdáját gyarapítják, megmaradt a veszett fejlesztének a nyele, egy Humbert-társasjáték. „Humbert ur kasszái”, ez a neve a társasjátéknak, s kell hozzá három skatulya (három kassza). Az egyikben kis pénzecskék vannak, a másikban egy gomb, a harmadikban semmi sincs. Aki olyan szerencsés, hogy a pénzecskék skatulyát választja, azt „Humbert ur”-nak nevezik és joga van arra, hogy a játszó hölgyek közül „feleséget” válasszon ki magának. A gombos skatulya boldogtalan tulajdonosa a „hitelező”, aki mindent oda ad, ami csak nála van és ezeket úgy kell visszaváltania, mint ahogy minden zálogosdiban szokás. Aki az üres skatulyát nyeri, azt „rendő”-nek szólítják s ezt a szerencsétlent mindenféle ravasz kérdésekkel szorítják sarokba. Azt mondják Párisban, hogy a zálogosd nagyon jó mulatság.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(28.)

Ötödik fejezet.

Foma kétféle érzése Majakin iránt egyre erősödött. Minél gyakrabban volt vele együtt, annál nagyobb érdeklődéssel hallgatta beszédét, de annál nagyobb lett ellenszenv is az öreg ember ellen. Olykor valóságos félelemmé fokozódott ez az ellenszenv, sőt volt eszt arra is, hogy Foma undort érzett Majakin iránt. Ez az undorodás különösen akkor támadt Fomában, ha Majakin meg volt elégedve valamivel s mosolygón próbált. A nevetéstől remegni kezdte Majakin ráncái s minden pillanatban megváltoztatták arckifejezését. Szaraz, keskeny ajkai mozogtak, elnyultak s ilyenkor fogainak fekete maradékai látszottak, vörös szakállja pedig úgy lángolt, mint a tűz. Nevetése a rozsdás ajtószarkok nyirkosságához hasonlított s az öreg maga olyan volt, mint egy játszó mókus. Foma, aki nem igen tudta érzéseit leplezni, gyakran nagyon durva szóval és durva mozdulatokkal fejezte ki magát, de az öreg ugy tett, mintha mitsem vett volna észre s egy percig sem hagyta őrizetlenül Fomát. Már az üzletét is elhanyagolta és egészen elmélyedt a fiatal Gorgyjejev ügyeinek intézésében. Az üzlet Majakin ügyessége s volgmenti kiterjedt ismerettsége folytán pompásan ment. Fomában mindinkább megerősödött az a gondolat, hogy Majakin csak azért szorgoskodik olyan nagyon az üzlet körül, mert Ljubát feleségül szeretné vétetni vele. Ezért még jobban gyűlölte az öreget.

Ljuba tetszett neki, de gyanusnak és veszé-

lyesnek tartotta. Nem akart férjhez menni s Majakin nem is tett említést erről, soha nem rendezett társas összejöveteleket, nem hívta meg az ifjúságot és Ljubát sem vitte soha társaságba, pedig Ljubának minden barátja férjénél volt már.

Foma megedódlta beszédét s éppen olyan mohón lesté minden szavát, mint Majakinét. De ha Taraszról kezdett beszélni, annyi szeretet és rajongás volt a hangjában, hogy Foma mindig arra gondolt, hogy a Tarasz neve alatt valami más ember rejtezik, talán Jesov, akinek ismeretlen okok miatt ki kellett lépnie az egyetemről s el kellett hagynia Moszkvát. Sok egyszerűség és jóság is volt Ljubában, ami tetszett Fomának s gyakran szánalmat ébresztett iránta.

A kereskedők körében csakhamar elterjedt a híre, hogy miként viselkedett Foma az alapkövetélti ünnepélyen. Ha a bőzre ment, észre vette, hogy mindenki gunyosan és ellenszenvesen tekint reá s hogy mindenki ellenszenvesen beszél vele. Egyszer azt is meghallotta, hogy a háta mögött valaki megvető hangon mondta:

— Tejfőlös száju!

Érezte, hogy ez a megjegyzés neki szólt, meg sem fordult s látni sem akarta, aki ezt a megjegyzést tette róla. A gazdagok elvesztették előtte minibuszokat. Már gyakran léptek ki ellene s jó vállalatokat vettek ki a kezéből. Biztosan tudta, hogy nem fogják nyugton hagyni, mert mindnyájan pénz-sovárok s készek arra, hogy egymást kölcsönösen megcsalják. Meg is mondta ezt Majakinak, aki így felelt:

— Hát hogy is lenne másként? A kereskedés olyan, mint a háboru... kockázatos dolog. A pénzecs-zsáért küzdeni kell s a szív a pénzecs-zsákban van.

— Ez nem tetszik nekem, — mondta Foma.

— Nekem sem, sok hamisság van benne. De az üzletember nem lehet őszinte, annak politikuskak kell lennie. Ha a kereskedő beszél valakivel, egyik kezében mézet, a másikban kést tart. Mindenki őt kopeket szeretne venni félkopekért.

— Rosszul van ez így, — mondta Foma tündőve.

— Később majd jó lesz... Ha te kerülés hatalomra, akkor jó lesz... Az élet nagyon egyszerű, kedves öcsém: vagy megfojtasz mindenkit, vagy fekke maradsz a sarban.

Az öreg mosolygott s amint Foma meglátta a szájában levő fekete foggyökereket, így szólt:

— Te bizonyosan sokakat megfojtottál már.

— Egyszóval, az egész élet nem más, mint háboru, — ismételte az öreg.

— S rendben van ez így? — kérdezte Foma Majakint, miközben figyelmesen nézett az arcába.

— Azaz, hogy hogy érted ezt?

— Ugy, hogy rendben levőnek találja?

— Hogyne! Természetes! Mindenki magáért él. Mindenki magának követeli a legjobbat...

S mi a legjobbat? A legjobbat az, ha az embereket vezethetem, ha fölöttük állhatok. Azért iparkodik mindenki, hogy a legelső helyre jusson. Az egyik így próbálja, a másik armagy. De mindenki azt szeretné, hogy minden torony ablakából őt lássák meg első sorban. Az embernek különben ez a rendeltetése. Benne van Jób könyvében is:

Az ember szenvedésre születik s arra, hogy úgy törekedjék fölfele, mint a szikra. — Látd: még a gyermek is ki akar tűnni játszótársai közt. Es ez a játék varázsa s ott van a legnagyobb gyönyöre, mikor ki tud tűnni a gyermek. Értetted?

— Érttem, — felelte Foma határozottan.

— De érzened is kell. Azzal, hogy valamit megértettél, meg sem érthetsz el, valamit kívánnod is kell! Valami igen nagyot. Oh, én ifjúkoromban játszva éltem. Te pedig mindig másra gondolsz... Különben se baj, a jó gyümölcs lassan érik.

Az öreg egyforma tanácsaival csakhamar elérte azt, amit akart. Foma megértette s megállapította az élete célját.

(Folytatása következik.)

